

วิทยานิพนธ์

การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
ของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

จินดา แจ่มสว่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จฯ
วิทยานิพนธ์ (แผน ข) นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา
วัน เดือน ปี 24 ส.ย. 2552
เลขทะเบียน..... 00219975 ★ 2550
เลขเรียกหนังสือ
อน
371.106
จ46ข7
9550

A STUDY OF PARENTS' NEEDS FOR CHILDHOOD DEVELOPMENT
OF THE KHLONGBANGKRABUE SCHOOL UNDER THE OFFICE
OF SAMUTPRAKAN SERVICE AREA ZONE 2

JINDA JANGSAWANG

This research is a part of the study under curriculum of Master of Education
Program in Educational Administration

2007

Copyright of Bansomdejchopraya Rajabhat University

วิทยานิพนธ์ (แผน ข) การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยโรงเรียน
คลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

โดย จินดา แจ็งสว่าง

สาขา การบริหารการศึกษา

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ (แผน ข) รองศาสตราจารย์ ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล
กรรมการ ดร.นิวัตต์ น้อยมณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ (แผน ข) ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

.....ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (แผน ข)

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาวีวรรณ เขี่ยมสะอาด)

.....กรรมการ
(ดร.นิวัตต์ น้อยมณี)

.....กรรมการและเลขานุการ
(ดร.นงลักษณ์ เรือนทอง)

จินดา แจ็งสว่าง. (2550). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วิทยานิพนธ์ (แผน ข) ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล, ดร.นิวัตต์ น้อยมณี

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ ในพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ปกครองของนักเรียนอนุบาลของโรงเรียนคลองบางกระบือระดับอนุบาล 1 – 2 จำนวน 98 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองของในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย μ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน σ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีความต้องการในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความต้องการพัฒนาการด้านสติปัญญาสูงกว่าทุกด้าน รองลงมามีความต้องการในพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการด้านร่างกาย และพัฒนาการด้านสังคมตามลำดับผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กโดยเน้นการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ผู้ปกครองมีความต้องการให้โรงเรียนพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองต้องการให้มีการประเมินภาคเรียนละ 2 ครั้ง กิจกรรมที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ ต้องการมีส่วนร่วมดูแลเด็กในการไปทัศนศึกษา ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ ผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะว่าการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสมบูรณ์ดีแล้ว และมีความยินดีร่วมมือในการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียนทุกอย่าง และต้องการให้ทางโรงเรียนส่งจดหมายแจ้งผลการเรียนและความประพฤติของเด็กให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเด็กขณะอยู่ที่บ้าน

Jinda Jangsawang. (2007). A Study of Parents' Needs for Childhood Development of Khlongbangkrabue School under The Office of Samutprakan Educational Service Area Zone 2. Master of Education. Bangkok : Graduate School of Bansomdejchaopraya Rajabhat University.

Advisors : Assoc. Prof. Dr.Pornpipat Permpon, Dr.Niwat Noymanee.

The objectives of a Study of Parents' Needs for Childhood Development of Khlongbangkrabue School under The Office of Samutprakam Educational Service Area Zone 2 had The objectives of studying on demand of parents for the development of the early age Children in 4 aspects; physical, emotion, mentality, society and intellect. The population were 98 parents of kindergarten pupil level 1-2. The data was collected by using questionnaires and analyzed by statistical analysis; frequency distribution, percentage, mean and standard deviation; was used in analyzing and calculating data.

Findings of study were the following; the demand of parents for development of the early age childhood in all aspects was at the high level. Considering in different aspects, demand on intellect aspect was higher than others followed by emotion, mentality, physical and society, respectively. Recommendations were that; four development aspects; physical, emotion, mentality, society and intellect should be fully prepared. Skill for literacy and helping themselves need to be developed by parents' The development evaluation should be conducted twice a term. Participation activity between parents and school for taking care of pupils on excursion was needed. Others recommendations; parents has the additional opinions that teaching – learning was perfect and they were willing to join any activities held by the school, the grade and behavior record should be regularly informed to parents in order to strengthen parents' participation in pupil development at home.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ (แผน ข) เรื่องการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความอนุเคราะห์อย่างดีของ ดร.นิวัตต์ น้อยมณี ดร.นงลักษณ์ เวื่อนทอง รองศาสตราจารย์ ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาวีวรรณ เขี่ยมสะอาด และรองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์ ที่ให้ความกรุณาเมตตา สละเวลาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการดำเนินการวิจัยจนเป็นผลสำเร็จ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ประสบการณ์ที่เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ นางมุกดา บำรุงศักดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบางกระบือ นายอารัญ สุตวิสัย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว นางสาวไพรวรรณ จงรักดี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางพลีใหญ่ใน ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่อการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณอันสูงสุดของคุณพ่อ คุณแม่ ผู้เป็นแรงบันดาลใจ ให้การอบรมสั่งสอน ปลุกฝังความใฝ่รู้ในการศึกษาพร้อมทั้งให้กำลังใจ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้ ขอขอบคุณครอบครัวที่ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จ

จินดา แจ็งสว่าง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
ประกาศศุณฺยปการ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการทำวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	7
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย.....	10
บริบทของโรงเรียนคลองบางกระบือ.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
ประชากร.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	55
อภิปรายผลการวิจัย.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	66
ภาคผนวก ก.....	67
ภาคผนวก ข.....	71
ภาคผนวก ค.....	80
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	82

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็น เพศ อายุ วุฒิการศึกษา บุตรหลานเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลใด	46
2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองใน..... ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน	47
3 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการของผู้ปกครอง..... จำแนกเป็นรายชื่อในพัฒนาการด้านร่างกาย	48
4 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความต้องการของผู้ปกครองจำแนก.. เป็นรายชื่อในพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ	49
5 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความต้องการของผู้ปกครองจำแนก.. เป็นรายชื่อในพัฒนาการด้านสังคม	50
6 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงมาตรฐานและระดับความต้องการของผู้ปกครองจำแนก.. เป็นรายชื่อในพัฒนาการด้านสติปัญญา	51
7 ความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนเน้นการพัฒนาเด็ก.....	52
8 ความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาทักษะเด็ก.....	52
9 ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง..... ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา	53
10 กิจกรรมที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	53
11 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ปกครอง.....	54

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
1 โครงสร้างการบริหารโรงเรียนคลองบางกระบือ	22

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

แผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) ได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการศึกษาว่าการพัฒนาคนให้มีคุณธรรม นำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้อันของคนทุกกลุ่มทุกวัยตลอดชีวิต เริ่มตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้พื้นฐานเข้มแข็งมีทักษะชีวิต พัฒนาสมรรถนะ ทักษะของกำลังคนแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการ พร้อมก้าวสู่โลกของการทำงานและการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ สร้างและพัฒนากำลังคนให้เป็นเลิศโดยเฉพาะในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ ส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จัดการองค์ความรู้ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้สมัยใหม่ตั้งแต่ระดับชุมชนถึงประเทศสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การเสริมสร้างสุขภาพภาวะคนไทยให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ เน้นการพัฒนาระบบสุขภาพอย่างครบวงจร มุ่งการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ เสริมสร้างคนไทยให้มีความมั่นคงทางอาหารและการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย ลด ละ เลิกพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ การเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข มุ่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของคนในสังคมบนฐานของความมีเหตุผล ดำรงชีวิตอย่างมั่นคงทั้งในระดับครอบครัวและชุมชน พัฒนาระบบการคุ้มครองทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความปลอดภัย น่าอยู่ บนพื้นฐานของความยุติธรรมในสังคม เสริมสร้างกระบวนการยุติธรรมแบบบูรณาการและการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังควบคู่กับการเสริมสร้างจิตสำนึกด้านสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง และความตระหนักถึงคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อลดความขัดแย้ง (แผนพัฒนาศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550 -2554), 2549 : 48 – 49)

พัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ค้นหาศักยภาพเด็กและพัฒนาให้สอดคล้องกับความสามารถและความถนัด ส่งเสริมความเป็นเลิศ เชื่อมโยงศักยภาพเด็กและพัฒนาให้สอดคล้องกับความสามารถและความถนัด ส่งเสริมความเป็นเลิศ เชื่อมโยงการเรียนรู้อันในระบบและนอกระบบ การศึกษาคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สร้างและพัฒนากำลังคนที่มีความเป็นเลิศในการสร้างสรรค์ นวัตกรรม โดยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เน้นการปฏิบัติจริงตั้งแต่ชั้นปฐมวัย ให้ผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่และผู้รู้ด้านภูมิปัญญาไทยมีส่วนร่วมถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์สามารถนำไปใช้ใน

ชีวิตประจำวัน รวมทั้งสร้างศักยภาพชุมชนให้สามารถจัดการความรู้ในชุมชน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
แห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550 – 2554), 2549 : 138 – 139)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ.2545 ก็มุ่งเน้นให้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์
จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถ
อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แนวการจัดการศึกษาที่สำคัญยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมี
ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการ
ศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (คณะกรรมการการ
ศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 13) ซึ่งในการปฏิรูปการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มี
ส่วนร่วมในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวเป็นการเปิดแนวทางใหม่ๆ
ให้แก่ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีอิสระในการอบรมเลี้ยงดู การให้การศึกษา การจัดหลักสูตร และการ
บริหารจัดการ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และสังคมไทย
(คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 5)

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
การศึกษาในระดับปฐมวัยนับว่ามีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นการปูพื้นฐานชีวิตทั้งหมดให้แก่เด็กทั้ง
ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคมในวัน
ข้างหน้า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควรเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัยในช่วงอายุ 3 – 6 ปี เพราะเป็นวัยที่
สำคัญที่สุดในการพัฒนาบุคคล เนื่องจากร่างกาย จิตใจ สมอง และนิสัยของบุคคลจะสร้างและ
หล่อหลอมได้ดีในเด็กวัยนี้ เด็กปฐมวัยจะมีธรรมชาติและลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปต่างไปจาก
บุคคลวัยอื่นๆ ซึ่งหากผู้เกี่ยวข้องสามารถสร้างแบบแผนทางพฤติกรรมและเจตคติที่ดีให้แก่เด็ก
ปฐมวัยได้แล้ว เด็กปฐมวัยจะสามารถเติบโตและมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
(พัชรี สวนแก้ว, 2536 : 3) ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องจึงควรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ
และลักษณะของเด็กปฐมวัยเพื่อที่จะได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการไปในทิศทางที่
ถูกต้องซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อตัวเด็กเอง สังคม และประเทศชาติ

การปฏิรูปทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โครงสร้าง รูปแบบ กระบวนการจัดการเรียน
การสอน การบริหารจัดการและระบบสนับสนุนต่างๆ ไม่ว่าด้านงบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องมือหรือ
เทคโนโลยี เป้าหมายของการปฏิรูป คือ พัฒนาให้เด็กเยาวชนและคนไทยเป็นคนดี มีคุณธรรม เป็น
คนเก่ง คิดดี ทำงานได้ดี มีคุณภาพมีความเป็นไทย สามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์
และสังคมที่เปลี่ยนแปลงซึ่งคุณภาพของคนไทยดังกล่าวจะเป็นทรัพยากรสำคัญ การอยู่รอดและการ

พัฒนาของประเทศไทยในกระแสสังคมยุคใหม่ที่ต้องใช้ความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญของการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต (สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา, 2545 : 1)

องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการพัฒนาสมอง จะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย นับตั้งแต่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแล ผู้เลี้ยงดูเด็ก และบุคลากรที่ทำงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยมีแนวทาง หลักการที่ชัดเจนที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย และร่วมมือกันพัฒนาเด็กปฐมวัย ส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้แข็งแรงเพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาไปสู่วัยรุ่นวัยผู้ใหญ่ที่มีความสมบูรณ์พร้อมเป็นคนดี คนเก่งที่มีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และประสบการณ์การเรียนรู้ในช่วงเด็กปฐมวัยยังเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในวัยต่อไปและการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ปัจจุบันรัฐได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันโรงเรียนก็ต้องพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน เพราะเด็กมีความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวโรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับครอบครัวของเด็ก เพราะประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้โรงเรียนจึงเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ การปรับตัวของเด็ก และพฤติกรรมของครูมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก ดังนั้นกระบวนการเรียนการสอนในลักษณะที่จะนำไปสู่พฤติกรรมที่ต้องการ ซึ่งการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลประกอบด้วยภารกิจที่สำคัญ 3 ประการคือ 1) การเตรียมความพร้อมของเด็กทางด้านวิชาการ 2) การสร้างเสริมให้เด็กเรียนรู้ทางสังคม การดูแลสุขภาพอนามัย 3) การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กในด้านๆ (หรรษา นิลวิเชียร, 2535 : 8-9)

แนวทางการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลที่ถูกต้อง จึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาทุกด้าน ไม่ใช่การบังคับให้เด็กนั่งเรียนกันอยู่แต่ในห้องเรียน และใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการเร่งรัดให้อ่านเขียน ท่องจำ คำนวนเลขคณิตเท่านั้น แต่จะต้องให้เด็กได้เรียนอย่างสนุกมีการเล่นต่างๆ เพื่อช่วยการพัฒนาและการเรียนรู้ด้านการคิดและอื่นๆ ให้เป็นไปตามวัย และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล แต่ความต้องการของผู้ปกครองส่วนหนึ่งยังต้องการให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็นโดยเร็ว โดยมีได้คำนึงถึงความพร้อมของเด็ก และระดับความสามารถของเด็กความต้องการและไม่เข้าใจของผู้ปกครองดังกล่าว อาจมีผลมาจากสาเหตุต่างๆ เช่น เก่งว่าเด็กจะสอบเข้าเรียนต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่ได้ ขณะที่ผู้ปกครองบางส่วนต้องการให้โรงเรียนฝึกการเตรียมความพร้อมโดยใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา

สภาพแวดล้อมของโรงเรียนคลองบางกระบือ มีการขยายตัวของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีอัตราการขยายตัวของจำนวนประชากรที่มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปีเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรม จึงทำให้เกิดปัญหาราคาที่ดินสูงขึ้น ปัญหามลภาวะทางสิ่งแวดล้อม เช่น ฝุ่นละออง น้ำเสีย ขยะมูลฝอย และปัญหาสภาพชุมชนที่ขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนา เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่อพยพเข้ามาอยู่เพื่อพักอาศัย จึงไม่มีความผูกพันซึ่งกันและกันภายในชุมชน ขาดการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อชุมชนและการพัฒนาชุมชน จากสภาพปัญหาของโรงเรียนคลองบางกระบือที่กล่าวมา อาจกล่าวได้ว่าผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของโรงเรียนคลองบางกระบือ กำลังได้รับผลกระทบจากสภาพความเปลี่ยนแปลงของสภาพสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาสภาพแวดล้อม ปัญหาการย้ายโรงเรียน ปัญหาขาดการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างถูกต้องต่อเนื่องทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน อันเนื่องมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมเป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ โรงเรียนควรทราบความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ของโรงเรียนคลองบางกระบือเพื่อเป็นตัวบ่งชี้พื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่แนวทางในการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยในโรงเรียนคลองบางกระบือเพื่อพัฒนา เด็กให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องระหว่างบ้านกับโรงเรียนและขยายไปสู่ชุมชน

ดังนั้นปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อนำข้อค้นพบมาเป็นข้อมูลให้กับครู และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย และใช้พิจารณาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา และเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือใน 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา

จากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น เล่น ฟังนิทาน ท่องคำคล้องจอง ร้องเพลง เป็นต้น

พัฒนาการด้านสังคม หมายถึง การสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรม ต่างๆ เช่น เล่นอย่างอิสระเล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น แบ่งปันหรือให้ รู้จักรอคอย ใช้ภาษาบอกความต้องการ ช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันได้

พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง การสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการใช้ภาษาสื่อความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จุดจำชื่อเรียกสิ่งต่างๆ รอบตัว มีการฝึกการใช้วัยวะรับสัมผัสต่างๆ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนังในการแยกแยะสิ่งๆที่รับรู้และเรียนรู้เกี่ยวกับความเหมือน ความแตกต่าง และมีติสัมพันธ์

เด็กปฐมวัย หมายถึง นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนคลองบางกระบือ ในระดับชั้นอนุบาล 1 – 2 อายุระหว่าง 4 – 6 ปี

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ หรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตัวเด็กที่เรียนในโรงเรียนคลองบางกระบือ

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนคลองบางกระบือ สำนักงานเขตพื้นที่สมุทรปราการ เขต 2

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดของ นางสาวชลิตา แสงโสรจสุท เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมด้าน สติปัญญา เพื่อทราบความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียน คลองบางกระบือ และนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนให้ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับความต้องการ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย บริบทของโรงเรียน คลองบางกระบือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอไว้ในบทต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความต้องการ
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย
3. บริบทของโรงเรียนคลองบางกระบือ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

มีผู้ให้ความหมายของความต้องการไว้หลายรูปแบบ ดังนี้

มาสโลว์ (Maslow, 1954 : 80 - 91) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจูงใจจากความต้องการของมนุษย์โดยที่มองเห็นว่ามนุษย์ทุกคนล้วนแต่มีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเอง ซึ่งความต้องการนี้จะมีที่สิ้นสุด และความต้องการของมนุษย์จะมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูง ในขณะที่ความต้องการขั้นต่ำ ได้รับการตอบสนองบางส่วนแล้ว ความต้องการขั้นสูงสุดก็จะมาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมต่อไป ซึ่งมาสโลว์ได้นำความต้องการมาจัดเรียงลำดับขั้น จากขั้นต่ำสุดไปสู่สูงสุด ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด อันได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน ที่พักอาศัย และความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่จะได้รับการคุ้มครองภัยต่างๆ ที่เกิดกับร่างกาย ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงในหน้าที่การงาน สถานะทางสังคม

3. ความต้องการทางด้านสังคม (Belongingness Needs) เป็นความต้องการเกี่ยวกับการอยู่รวมกัน การได้รับการยอมรับจากผู้อื่น การเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคม

4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem Needs) เป็นความต้องการเกี่ยวกับความมั่นใจในตนเองเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถรวมทั้งความต้องการที่จะทำให้บุคคลอื่นยกย่องสรรเสริญ

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์เป็นความต้องการที่จะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิด หรือความหวังของตน

จากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ คือ ความต้องการทั้ง 5 ชั้น ของมนุษย์นั้นมีความสำคัญไม่เท่ากัน และเมื่อใดก็ตามที่ความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว มนุษย์จะมีความต้องการขั้นสูงขึ้นไปเรื่อยๆ แต่ในขณะที่มนุษย์มีความต้องการขั้นสูงไปนั้นมิได้หมายความว่าความต้องการขั้นต่างๆ จะหมดไป เพียงแต่ความต้องการขั้นต้น ๆ เหล่านั้นรับการตอบสนองเพียงพอแล้วเท่านั้น จึงเกิดความต้องการขั้นอื่นๆ ตามมาเช่นเดียวกับความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้ลูกๆ ของตนเองได้รับสิ่งต่างๆ เหล่านี้ตามความต้องการของตนทั้ง 5 ชั้น

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการดังกล่าวมานี้ อาจกล่าวได้ว่าการสำรวจระดับความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียน เป็นการสะท้อนความรู้สึกของผู้บริการ ซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียจากการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียน จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขและการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้มาซึ่งคุณภาพของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2525 : 14) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ หมายถึง สภาพที่ปรากฏระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ (What is) กับสิ่งที่จะให้เป็นไป (What should be) ซึ่งหมายถึงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กับสิ่งที่คาดหวังในอนาคต

กมลลา ลำพูน (2542 : 20) กล่าวว่า ความต้องการเป็นแรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรมหรือเป็นสภาวะของร่างกายที่ขาดความสมดุล

จากความหมายของความต้องการที่มีผู้กล่าวไว้ข้างต้นจะเห็นว่า ความต้องการเป็นสภาวะของคน ที่เกิดจากความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังหรือสิ่งที่ควรจะเป็นกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง หากมีความแตกต่างกันก็เกิดความต้องการขึ้น มนุษย์จะเติมสิ่งที่ขาดไปเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นกับสิ่งที่จริง โดยความต้องการของมนุษย์มีทั้งความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ

สำหรับ โนลส์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2538 : 91; อ้างอิงมาจาก Knowles.1970) นักการศึกษาชาวอเมริกันได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์แยกเป็น 6 ด้านดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้ เพื่อความคงอยู่ของร่างกาย ในทางการศึกษาส่วนใหญ่คือความต้องการแลเห็น ได้ยิน ความสุขสบาย การพักผ่อน หมายความว่าถ้าหากตัวหนังสือเล็กเกินไป เสียงสูงเบาเกินไป แก้วน้ำแข็งไป สิ่งเหล่านี้อาจจะทำให้ผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จได้

2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นตรงกันว่าความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่นๆ ของความต้องการ ซึ่งก็ตรงกับความต้องการกระทำตนตามความสามารถ (Self-actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์นั่นเอง

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Needs for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้วว่าสัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตนเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการสนองตอบ จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือเกิดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยการถอยตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ (The Needs for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องเผชิญภัยและเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก (Routine) ดังนั้นเมื่อความต้องการด้านนี้เกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความว้าวุ่นใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรม เห็น้อยอ่อน มีความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ รวมทั้งแนวความคิดใหม่ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก (The Needs for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการได้รับผลสำเร็จ ซึ่งบางครั้งก็เป็นสาเหตุมาจากความต้องการด้านนี้ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม คือ ต้องการมีการร่วมกันแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่ำรวย ความเสรีภาพ ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ 2 ประการ คือ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Needs for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกว่ามีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่นๆ ในบางด้านของเขา ความต้องการทางด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคม เป็นชุมชน สถาบันต่างๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

พรณี ชูทัย เจนจิต (2538 : 471) ได้จัดกลุ่มความต้องการตามแนวของมาสโลว์ เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นความต้องการขั้นต่ำ หรือความต้องการเนื่องจากขาดหรือไม่มีซึ่งต้องการตอบสนองจากปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ และความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม อีกกลุ่มหนึ่งเรียกว่า ความต้องการขั้นสูง หรือความต้องการพัฒนา เป็นความต้องการเนื่องมาจากการแสวงหา มิใช่เนื่องมาจากการขาดหรือการไม่มี ถ้าความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอมนุษย์จะพัฒนาขึ้นมาถึงความต้องการขั้นที่ 5 ซึ่งเป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเองมีอยู่ได้อย่างความต้องการของผู้ที่จะพัฒนาขึ้นไปสู่ความเป็นคนที่สามารถใช้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ได้อย่างสมบูรณ์ จะเป็นผู้ที่คำนึงถึงตัวปัญหามากกว่าตัวบุคคล จะเป็นผู้ที่คำนึงถึงบุคคลอื่น ทั้งนี้เพราะตนเองได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นต่ำอย่างเต็มที่แล้ว ทั้งเป็นผู้ที่มองเห็นศักดิ์ศรี

และคุณค่าในตนเอง ตลอดจนมีความนับถือในตนเอง ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้ความดีที่ติดตัวมาแต่กำเนิด จะปรากฏออกมา ตามแนวคิดของมาสโลว์ คนพร้อมพึงใช้ตามสามารถที่มีอยู่ในตนเองทำประโยชน์ ให้กับสังคมได้อย่างเต็มที่

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ เชื่อมโยงกับแนวคิดของมาสโลว์ (Maslow) เกี่ยวกับความต้องการทั้ง 5 ระดับของมนุษย์ สรุปได้ว่า ความต้องการระดับแรกที่สุดคือ ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการ พื้นฐาน เป็นความอยู่รอดของชีวิต

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ความหมายของการพัฒนาการ

พัฒนาการ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตามลำดับที่เกิดขึ้นในลักษณะของการเจริญเติบโตและความสามารถที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น ก่อนที่เด็กจะวิ่งเด็กจะต้องยืนได้ เดินได้ ซึ่งแบ่งออกเป็นพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา เนื่องจากพัฒนาการทุกด้านมีความสัมพันธ์กันสนับสนุนซึ่งกันและกัน และให้ความสำคัญกับพัฒนาการทุกด้านเท่าเทียมกัน หากเน้นพัฒนาการบางด้านมากกว่า แต่ละเลยพัฒนาบางด้าน จะทำให้พัฒนาการของเด็กพัฒนาไม่เต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2546 : 16)

เฮอรัลลอค (Hurlock, 1959 : อ้างถึงใน ชลิตา แสงโสรจสุข, 2547 : 8) กล่าวว่า การพัฒนาการ หมายถึง การเพิ่มทางด้านคุณภาพเป็นการเจริญไปสู่วุฒิภาวะ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปในลักษณะที่เพิ่มขึ้น ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงขนาด รูปร่างจะสูงขึ้นและใหญ่ขึ้น ซึ่งเป็นลักษณะของการเจริญเติบโตนั่นเอง
2. การมีสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้น สิ่งใหม่ ๆ บางอย่างจะเกิดขึ้น เช่น ฟันจะเกิดขึ้นเป็นลักษณะในวัยเด็ก เมื่อถึงวัยรุ่นจะมีสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้นหลายอย่าง เช่น ชายจะเสียงแตก หญิงจะมีประจำเดือนเกิดขึ้น เป็นต้น
3. การเปลี่ยนแปลงสัดส่วน สัดส่วนของร่างกายจะเปลี่ยนไปตามอายุ ทารก เด็ก วัยรุ่น และผู้ใหญ่ต่างมีสัดส่วนของร่างกายแตกต่างกันออกไป
4. มีความสามารถเพิ่มขึ้น เช่น สามารถคว้าพลิกตัว คลาน นั่ง ยืน เดิน วิ่ง พูดคุย เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้
5. มีลักษณะบางอย่างหายไป เช่น เมื่อถึงวัยชราฟันจะหัก ผมจะขาว ทารกเมื่อเจริญเติบโตขึ้น ขนอ่อนจะหายไป หรือหญิงชราจะถึงวัยหมดประจำเดือน

พัฒนาการเป็นขบวนการเปลี่ยนแปลงโดยตลอดของอินทรีย์มีความหมายกว้างรวมไปถึง การเปลี่ยนแปลงด้านคุณภาพที่ค่อนข้างซับซ้อนของอวัยวะต่างๆ ซึ่ง ชั่งและวัดได้ยากหรืออาจไม่สามารถวัดได้เลย

ทฤษฎีทางพัฒนาการ

ทฤษฎีในการศึกษาพัฒนาการแบ่งออกเป็น 3 ทฤษฎี ดังนี้ (วัฒนา พัทธราวิช , 2543 : 24)

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ เป็นทฤษฎีที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพของจิตได้สำนึกและความรู้สึกทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางพฤติกรรมและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของบุคคลที่มีสภาพจิตที่เป็นปัญหา

2. ทฤษฎีพฤติกรรม เน้นหนักเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางด้านพฤติกรรมและการแสดงออกของมนุษย์ เป็นทฤษฎีที่สนับสนุนการกระทำหรือพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ ชจัดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาออกไป

3. ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาการทางสติปัญญาการเรียนรู้ ความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจในประสบการณ์ที่ได้รับ

องค์ประกอบสำคัญที่มีต่อการพัฒนาเด็ก

พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเท่าๆ กัน ที่มีผลต่อการพัฒนาการเด็ก รายละเอียดในสององค์ประกอบที่สำคัญนี้สามารถแจกแจงเป็นสติปัญญา เพศ ต่อมต่างๆ ในร่างกาย อาหาร อากาศ โรคภัยไข้เจ็บต่างๆ และ ฯลฯ ปัจจุบันนี้ลักษณะทางพันธุกรรมนั้นแม้จะสามารถคัดสรรได้ในบางกลุ่มสังคม แต่เด็กเกือบทั้งหมดในโลกนี้ล้วนเกิดมาอย่างไม่มีทางเลือกทางพันธุกรรม พ่อแม่ผู้ให้กำเนิดก็ไม่สามารถควบคุมหรือคัดเลือกลักษณะถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ที่ตนต้องการให้ถ่ายทอดมายังลูกของตนได้ ส่วนสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อพัฒนาการของเด็กพอๆ กับพันธุกรรมนั้นเป็นองค์ประกอบที่สามารถปรับเปลี่ยนควบคุม หรือกำหนดให้มีความเหมาะสมต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้มีการพัฒนาได้อย่างเต็มตามศักยภาพและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ดังนั้นผู้อบรมเลี้ยงดูเด็ก เช่น พ่อ แม่ ครู และคนอื่นๆ ที่มีหน้าที่ในการดูแลเด็กจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่างเหมาะสม สิ่งแวดล้อมที่ติดตัวผู้ใหญ่ที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กคือความรู้สึก ที่ทำ การสัมผัส และการสื่อสารกับเด็กล้วนมีผลต่อการพัฒนาการของเด็กที่เจริญเติบโตอย่างออกงาม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2542 : 11)

การพัฒนาการด้านร่างกาย

การพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กทารก เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจน ทั้งนี้จากอัตราการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก

เมื่อเปรียบเทียบกับพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคมสติปัญญา การเปลี่ยนแปลงที่ว่านี้ ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง และโครงสร้างของอวัยวะต่างๆ รวมทั้งกล้ามเนื้อต่างๆ ด้วย เด็กจะมีกล้ามเนื้ออ่อนนุ่ม เพราะมีโปรตีนอยู่น้อยแต่น้ำมีมาก เมื่อจับดูจะรู้สึกเนื้อนุ่ม น่าจับ ลำตัวจะกว้างและยาวขึ้นเป็นสองเท่าของเมื่อแรกเกิด (นภเนตร ธรรมบวร, 2544 : 73)

การพัฒนาการทางด้านส่วนสูงของเด็กจะช่วยทำนายส่วนสูงของเด็กในวัยผู้ใหญ่ได้ ร่างกายตอนบนจะมีการพัฒนาการไปสู่ผู้ใหญ่ ในวัยนี้ร่างกายตอนล่างจะเจริญรวดเร็วกว่าตอนบน เด็กหญิงจะเจริญรวดเร็วกว่าเด็กชายทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

วัยแรกเริ่ม 0 – 2 เป็นวัยพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กทารกเกี่ยวกับการพัฒนาระบบรับรู้และระบบเคลื่อนไหว (Sensor motor) นักวิทยาศาสตร์ พบว่า การพัฒนาทักษะเคลื่อนไหว (motor) จะมีผลสำคัญต่อการอ่าน การตอบสนองต่อความเครียด การเขียน ความใส่ใจ ความจำและพัฒนาการรับรู้สัมผัส เด็ก 0 – 2 ปี ควรกระตุ้นให้คลาน นั่ง หัดยืน เล่นของเล่นหลากหลายด้วยการเคาะ เขย่า โยนตัว สายตัว ทำจังหวะด้วยมือและเท้า ฯลฯ

อายุ 3 – 4 ปี จะเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่ว ไม่ว่าจะเป็นการเดิน วิ่ง กระโดด ปีนป่าย ห้อยโหน ซึ่งการประสบความสำเร็จในการเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างหลากหลายและการเคลื่อนไหวในลักษณะต่างๆ จะทำให้เด็กมีความสุข ชื่นชอบ และเป็นที่มาแห่งความภูมิใจในตัวเด็กเอง ต่อมาเด็กมีความสามารถและทักษะในการเคลื่อนไหวร่างกายจะเพิ่มขึ้น นอกจากความคล่องแคล่วว่องไวแล้ว เด็กจะเริ่มทรงตัวได้ดี สามารถวิ่งกระโดดให้ลอยตัวสูงขึ้น ชอบที่มีบรรยากาศผจญภัย ชอบปีนป่ายตีลังกา

อายุ 4 – 5 มีพัฒนาการใช้ทักษะกล้ามเนื้อเล็กดีขึ้น เด็กสามารถจับสิ่งของได้มั่นคงและวางได้ดีขึ้น แต่บางคนอาจจะหงุดหงิดที่วางแท่งบล็อกลงไปไม่ได้จึงหะอย่างใจเพราะว่ามีจินตนาการมากกว่าความสามารถในการควบคุมกล้ามเนื้อเล็ก การพัฒนากล้ามเนื้อเล็กเป็นสิ่งสำคัญที่ควรเน้นในวัยอนุบาล เพราะช่วยให้เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ใช้สายตา มือ และมองได้ทำงานร่วมกันอย่างประสานสัมพันธ์ รับลูกบอลด้วยมือทั้งสอง เตะลูกบอลโดยไม่เซ ไข้เชือกร้อยสิ่งของ เดินขึ้นบันไดสลับเท้า เขียนรูปลี่เหลี่ยมตามแบบได้

อายุ 5 – 6 ปี วิ่งอย่างรวดเร็วและสามารถหยุดได้ทันที รับลูกบอลที่กระดอนได้ด้วยมือทั้งสอง กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง เดินต่อเท้าถอยหลังบนขอนไม้หรือบนกระดานแผ่นเดียว เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปลี่เหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ดัดกระดาษเย็บ ผูกเชือกกรองเท้า

การเจ็บป่วยของเด็กในช่วงอายุ 3 – 6 ปี มักจะเป็นโรคหัด อีสุกอีใส คางทูม ไอ่จาม ไข้หวัด และเป็นโรคเกี่ยวกับระบบการย่อยอาหาร เช่น ท้องเสียบ่อย ๆ เป็นโรคกระเพาะ

ในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย เด็กจำเป็นต้องได้รับอาหารที่เป็นประโยชน์อย่างเพียงพอ ได้ออกกำลังกายและพักผ่อนอย่างสม่ำเสมอ ได้รับการดูแลรักษาร่างให้สะอาดถูกสุขอนามัย ซึ่งจะช่วยป้องกันโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ เด็กควรได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย ได้รับการป้องกันจากโรคภัยไข้เจ็บและอุบัติเหตุต่างๆ ตลอดจนได้รับการพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย

การพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

พัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กจะพัฒนาจากง่ายไปสู่พัฒนาการที่ซับซ้อนมากขึ้นจากอารมณ์ที่ไม่อาจควบคุมได้ไปสู่อารมณ์ที่ควบคุมได้ (นภเนตร ธรรมบวร, 2544 : 95) พัฒนาการทางอารมณ์จะรวมถึงการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานของเด็ก อันได้แก่ ความกลัว ความโกรธ เป็น นอกจากนี้ยังครอบคลุมไปถึงอารมณ์ที่ซับซ้อนมากขึ้น ได้แก่ ความรู้สึกผิด ความอิจฉา ความภูมิใจ เป็นต้น

ศรีประภา ชัยสินธพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546 : 35) ได้เสนอแนวความคิดการแบ่งตามสภาพจิตใจ อารมณ์และความต้องการของเด็ก ดังนี้

1. สภาพจิตใจของเด็กในแต่ละวัย มนุษย์เรามีความต้องการตามธรรมชาติแตกต่างกันไป ถ้าได้บรรลุความต้องการก็จะเกิดความพึงพอใจ เชื้อมั่นในตนเอง มานะพยายามและเกิดการพัฒนาศักยภาพในทางที่เหมาะสมต่อไป ถ้าผิดหวังก็เกิดขัดเคือง หมดความมั่นใจ ท้อถอยรู้สึกเป็นผู้แพ้ 3 สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของมนุษย์ เด็กเล็กมีความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ อาหาร อากาศ น้ำ สัมผัส ฯลฯ เมื่อโตขึ้นมีการเรียนรู้มากขึ้นก็เกิดความต้องการทางอารมณ์ สังคม

2. อารมณ์ของเด็ก อารมณ์ที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก และมีการพัฒนาไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ จนกระทั่งมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional maturity) ได้แก่ ความโกรธ ความกลัว ความรักและความริษยา

โดยทั่วไปความกลัวของเด็กขึ้นกับอายุและการเรียนรู้ วัยทารกนั้นยังมีความกลัวไม่มากแต่เมื่อโตขึ้นรับรู้แยกแยะได้มากขึ้น ความกลัวก็เพิ่มจำนวนมากขึ้น ยิ่งเริ่มจินตนาการได้บางที่เด็กก็จะมีความกลัวจากจินตนาการของตนเองเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามเด็กก็จะสามารถใช้สติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจต่างๆ ขจัดความกลัวในบางสิ่งบางอย่างที่เคยกลัวลงได้ ส่วนอิทธิพลของการเรียนรู้ที่มีต่อความกลัวของเด็กนั้นมองเห็นได้ค่อนข้างชัดเจน การเรียนรู้นี้อาจมาจากประสบการณ์ของเด็กโดยตรง เช่น เคยถูกสุนัขกัด ทำให้กลัวสุนัข หรือมาจากคำบอกเล่าของคนอื่น หรือมาจากจินตนาการของเด็กเองเมื่อเด็กเกิดความกลัว ปฏิกริยาตอบสนองโดยทั่วไปคือ พยายามหนีสิ่งที่กลัวส่วนการเผชิญหน้าหรือกำจัดสิ่งที่กลัวนั้นเด็กไม่ค่อยจะทำ แต่ถ้าหนีทุกครั้งไปก็ทำให้ขาดประสบการณ์บางอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อพัฒนาการได้ การหนีสิ่งที่กลัวโดยไม่มีเหตุผลอันควรแสดงว่าเด็กยังขาด

ความรู้ความเข้าใจ บางครั้งผู้ใหญ่ก็ไม่ค่อยอธิบายเท่าที่ควร มักตัดปัญหาด้วยบอกให้เด็กหลบหนี สิ่งที่ถูกกลัวเสีย เมื่อโตขึ้นก็กลายเป็นคนหวาดกลัวสิ่งต่างๆ ที่ไม่มีเหตุผลอยู่สมควร ถ้าเด็กรู้จักสิ่งต่างๆ มากขึ้น ควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ได้มากขึ้นเด็กก็จะค่อยๆ หายกลัว เด็กที่ตกใจต้องการคนปลอบใจมากกว่าการดุว่า เด็กต้องการที่จะเอาชนะสถานการณ์นั้นๆ ด้วยตัวของเขาเอง ถ้าเด็กได้พบเห็นเหตุการณ์ต่างๆ มากและพ่อแม่คอยช่วยแนะนำอธิบาย เด็กก็จะมีเหตุผลเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ความกลัวต่างๆ ก็ค่อยๆ หายไป

พัฒนาการทางด้านอารมณ์จิตใจในเด็กอายุ 3 – 6 ปี ดังนี้ คือ (คณะกรรมการการศึกษา
เอกชน, 2542 : 12)

อายุ 3 – 4 ปี หงุดหงิดร้องไห้ง่าย พอใจคนที่ตามใจ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะ
ทำให้ผู้ใหญ่พอใจและให้คำชม กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดน้อยลง

อายุ 4 – 5 ปี ชอบท้าทายผู้ใหญ่ มั่นในตนเองมากขึ้น แสดงความพอใจในความสามารถ
ของตนเอง แสดงความรักน้องหรือเด็กที่เล็กกว่า ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ แสดงออกทางอารมณ์
ได้เหมาะสมบางสถานการณ์

อายุ 5 – 6 ปี ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง อย่ง่าย ขึ้นชมความสามารถและผลงานของตนเอง
และผู้อื่น แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม

ลักษณะพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย สะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติของเด็กที่
ค่อยๆ พัฒนาอารมณ์เพิ่มขึ้น บางอารมณ์จะเกิดขึ้นอย่างรุนแรง และเกิดขึ้นถี่ว่าเมื่อยังเล็ก และลดลง
เมื่อโตขึ้น ขณะที่บางอารมณ์เกิดขึ้นในลักษณะกลับกัน ดังนั้นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กควรเอาใจใส่
และส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ให้ถูกต้องและค่อยๆ เป็นค่อยๆ ไปเพราะเมื่อเด็กโตขึ้นจะ
สามารถอยู่ในสังคมปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมั่นคงด้านจิตใจ และควบคุมตัวเองให้ดำรงอยู่ได้
อย่างปกติสุข

พัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยมีลักษณะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง เมื่อเด็กได้
พบปะบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บุคคลในครอบครัว และเริ่มแยกจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู เด็กจะต้องปรับตัวให้
เข้ากับบุคคลอื่นและเริ่มเรียนรู้บทบาทต่าง ๆ ของตน ซึ่งทำให้เด็กเริ่มให้ความสำคัญและเห็นอกเห็น
ใจผู้อื่นมากขึ้น (ภนเนตร ธรรมบวร, 2544 : 96)

เด็กวัยนี้จะช่วยเหลือตนเองได้มาก เริ่มมีเพื่อนมาก เป็นระยะของการพัฒนาการทางสังคม
เด็กจะใช้เวลาเล่นนานเล่นกับเพื่อน

เปียร์เจต์ (Piaget, 1962 : 32) ได้แบ่งการพัฒนาการทางสังคมออกเป็น 3 ชั้น คือ

1. ชั้นถือตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กยังไม่ยอมเล่นกับเพื่อนฝูง ไม่ยอมให้ของเล่นแก่ผู้อื่น
2. ชั้นปรับตัวเข้ากับสังคม เริ่มสนใจบุคคลอื่น สามารถเล่นร่วมกับเพื่อนฝูงได้

3. **ขั้นปฏิบัติการตอบสนอง** เป็นการพัฒนาการของเด็กวัย 5 ขวบ เด็กจะเริ่มแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

การพูดติดอ่าง เด็กวัย 2 – 3 ขวบ จะพูดซ้ำคำ การติดอ่างมีสาเหตุมาจากประสาทเครียดมากเกินไป การตื่นเต้น ตกใจ กลัว ทำให้พูดตะกุกตะกัก ผู้ใกล้ชิดเด็กควรสอนให้เด็กพูดซ้ำๆ ทำใจให้ปกติ เด็กจะสามารถเลิกติดอ่างๆ ได้ในที่สุด

การพูดไม่ชัด ในวัยนี้เด็กจะออกเสียงได้ไม่ชัดเจน อายุ 3 – 4 ขวบ จะสามารถพูดได้ชัดขึ้น และจะพูดชัดขึ้นเมื่ออายุ 5 – 6 ขวบ เด็กบางคนพูดไม่ชัดจนกระทั่งอายุ 8 – 9 ขวบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล

เมื่อเด็กพูดไม่ชัด ผู้ดูแลหรือผู้ใกล้ชิดไม่ควรเลียนแบบเพราะเห็นว่าตลกหรือขบขันจะทำให้เด็กพูดไม่ชัดตลอดเวลา ควรมีการฝึกออกเสียงโดยให้เด็กพูดตาม เด็กสามารถเข้าใจคำพูดของผู้อื่น สามารถรู้คำศัพท์อย่างรวดเร็ว การเรียนรู้ทางด้านภาษารวดเร็วมากสามารถสื่อความหมายได้

เราพบว่าพัฒนาการทางด้านสังคมในเด็กอายุ 3 – 6 ปี ดังนี้ คือ (คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2542 : 12)

อายุ 3 – 4 ปี ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น) ไม่ชอบเล่นกับผู้อื่น ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง สนใจช่วยทำงานบ้าน รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง

อายุ 4 – 5 ปี สนใจผู้อื่น เล่นร่วมกันเป็นกลุ่ม ของเล่นบทบาทสมมติ สนใจกิจกรรมของผู้ใหญ่ชอบเล่นเลียนแบบผู้ใหญ่ สนใจทำงานร่วมกับผู้ใหญ่ รู้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเองหรือของผู้อื่นเริ่มมีพฤติกรรมก้าวร้าว

อายุ 5 – 6 ปี มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นดีขึ้น ชอบทำให้ผู้อื่นพอใจ ชอบแสดงออก ชอบทำสิ่งที่ถูกต้องเพื่อให้ครูชมเชย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น รู้จักรอคอย แบ่งของให้ผู้อื่น เล่นโดยมีข้อตกลงหรือกติกา แสดงความรู้สึกของตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์

พัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กมีกระบวนการขั้นตอนตามลำดับอายุ ไม่ว่าเด็กจะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมใดก็ตาม ที่แตกต่างกันคือเนื้อหาของทักษะสังคมนั้นๆ เช่น การกินอยู่การแต่งตัว ศาสนา เป็นต้น

การพัฒนาการด้านสติปัญญา

จีน เปียร์เจต์ (Jean Piaget, 1962 : 26) นักจิตวิทยาชาวสวิสเซอร์แลนด์เป็นผู้ริเริ่มค้นคว้าทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาขึ้น เขามีความเชื่อว่า “ความสามารถทางสติปัญญา จะเพิ่มขึ้นตามลำดับขั้นของอายุ สติปัญญา คือ ความฉลาดในการปรับตัวเพื่อให้มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น การปรับตัวต้องผสมผสานกันอย่างดีระหว่างจิตใจร่างกาย จึงจะทำให้การพัฒนาการดำเนินไปได้ อย่างเป็นขั้นตอน” (นภเนตร ธรรมบวร, 2544 : 97 – 98)

เปียร์เจตต์ เชื่อว่าการพัฒนาการเกี่ยวกับความคิดและสติปัญญาต้องอาศัยการเรียนรู้ด้วยการกระทำจากความคิดข้อนี้ เปียร์เจตต์ให้การสนับสนุนทฤษฎีของ จอน ดีวอี้ (John Dewey, 1938) ที่ว่า “การเรียนรู้เกิดจากการกระทำ” Learning by do” การสร้างพัฒนาการทางสติปัญญาของเปียร์เจตต์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. วุฒิภาวะของระบบประสาท การพัฒนาการจะเกิดขึ้นได้ต้องขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะหรือความพร้อมของระบบประสาท ถ้าระบบประสาทไม่มีวุฒิภาวะ การพัฒนาการทางสติปัญญาก็ต้องหยุดชะงักลง

2. ประสบการณ์ ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับเป็นรากฐานของการพัฒนาการทางสติปัญญาประสบการณ์ทำให้บุคคลมีความเฉลียวฉลาด สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาต่าง ๆ ได้ช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี

3. การถ่ายทอดทางสังคม การถ่ายทอดทางสังคมเป็นสิ่งที่ต่อเนื่องจากวุฒิภาวะของระบบประสาทและประสบการณ์ เมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์แล้วลักษณะที่ได้รับสืบทอดจากสังคมจะช่วยการพัฒนาการทางสติปัญญา

4. การควบคุมตนเองหรือการปรับตัว การพัฒนาการทางสติปัญญาขั้นสุดท้ายคือ การรู้จักควบคุมตนเอง ใช้สติปัญญาเหนือวังอารมณ์ และสามารถปรับตนเองเข้ากับสังคมได้ ทำให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข การปฏิบัติตนให้เข้ากับสังคมได้ต้องอาศัยการฝึกฝน และพยายามให้โอกาสเด็กแก้ไขปัญหาคด้วยตนเอง

การพัฒนาการทางสติปัญญาของวัยเด็กตอนนี้ พันธุกรรมมีความสำคัญมากกว่าอาหารหรือการเลี้ยงดูเพื่อเสริมสร้างสมอง เด็กชอบสงสัย เด็กจะเริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ประสาทสัมผัสประสาทสัมผัสของเด็กในวัยนี้จะดีกว่าทารก เด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 4 ปีแรกของชีวิต เด็กจะมีพัฒนาการทางสติปัญญาอย่างรวดเร็ว และเป็นวัยที่สำคัญที่สุดต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อเด็กมีสื่อกระตุ้นเร้าให้สังเกต ทดลอง ค้นหา แก้ปัญหา และใช้ภาษา เพื่อได้มีทักษะสอดคล้องไปกับระดับพัฒนาการของเด็ก

การพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยเกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้

1. การรับรู้ (Perception) เด็กสามารถใช้ประสาทสัมผัสช่วยทำให้เกิดการรับรู้ จะสร้างมโนภาพโดยใช้ประสบการณ์ตรง เด็กจะเข้าใจสิ่งของขนาดใหญ่หรือเล็ก โดยจากด้านกว้างและด้านยาวยังไม่เข้าใจดี เช่น กลางวันกลางคืน เด็กจะดูสภาพความแตกต่างกันของความมืดและความสว่าง จะเรียนเวลากลางวันเป็น “ตอนขาว” เวลากลางคืนเป็น “ตอนดำ” การรับรู้ของเด็กจะเป็นปฏิกิริยาตอบสนอง การเรียนรู้ต้องอาศัยวุฒิภาวะ

2. ความคิดรวบยอด (Conception) คือ ความเข้าใจที่มีข้อสรุปเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นนามธรรม เด็กจะมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับภาษา วัตถุประสงค์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เด็กจะเกิดสังเกตหรือความคิดรวบยอดตั้งแต่ก่อนเข้าเรียน สามารถแยกสีและขนาดได้

3. พัฒนาการทางภาษา (Langue Development) จะเปลี่ยนไปที่ละขั้น เริ่มจากการพูดทีละคำ ใช้ภาษาที่ไม่สัมพันธ์กัน จนกระทั่งเด็กมีวุฒิภาวะจึงเข้าใจภาษาเพิ่มขึ้น ภาษาของเด็กในวัยนี้จึงกลายเป็นสัญลักษณ์ในการวางเงื่อนไข

พัฒนาการทางด้านสติปัญญาในเด็กอายุ 3 – 6 ปี มีดังนี้ คือ (คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2542 : 12)

อายุ 3 – 4 ปี สนใจนิทานและเรื่องราวต่างๆ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ บอกได้ว่าใครเป็นหญิงหรือเป็นชาย บอกชื่อภาพที่คุ้นเคยได้ ซึ่สีตามคำบอกได้ จับคู่รูปร่างกลมสามเหลี่ยมได้ ปฏิบัติตามคำสั่ง ข้างหน้า ข้างหลัง ข้างบน ข้างล่างๆ ท่องคำคล้องจองหรือเพลงสั้นๆ ได้ แสดงท่าทางเลียนแบบ สมารถสั้นเนื่องจากอยาก رؤ้ออยากเห็นทุกอย่างรอบตัว ชอบถาม "ทำไม" ตลอดเวลายังคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมไม่ได้

อายุ 4 – 5 ปี เปรียบเทียบได้ วาดรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ ต่อภาพตัดต่อจำนวน 3 – 8 ชิ้นได้ ตอบคำถามเกี่ยวกับภาพได้ ทำท่าทางตามความคิดของตนเองขณะฟังเรื่องราวต่างๆ เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม ชอบถาม "ทำไม" เนื่องจากเริ่มเรียนรู้ได้แล้วเข้าใจความเป็นเหตุเป็นผลได้

อายุ 5 – 6 ปี ต่อภาพตัดต่อจำนวน 7 – 15 ชิ้น เล่นหรือทำสิ่งที่ตนเองสนใจได้นานขึ้นไม่หิบบของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง อธิบายภาพและเล่าเรื่องจากภาพได้ ตั้งคำถามผู้อื่นว่า "อย่างไร" บอกประโยชน์ของสิ่งต่างในธรรมชาติ รู้จักแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ อธิบายลักษณะและความเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ เมื่อเกิดการเรียนรู้ได้ ตอบคำถามโดยอาศัยประสาทรับรู้ สามารถจัดหมวดหมู่สิ่งของหรือภาพตามลักษณะ สี รูปร่าง ขนาด จำนวน น้ำหนัก ประเภท และประโยชน์นับปากเปล่า 1 - 30 รู้ค่าจำนวน 1 – 10

การพัฒนาสมองเด็ก

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่มนุษย์ใช้รับและส่งข้อมูลข่าวในการสื่อสารระหว่างกันเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีของบุคคลในสังคม ภาษามีความสำคัญในการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตพร้อม ๆ กันการเรียนรู้ภาษาให้สามารถใช้ภาษาได้ดี จึงเป็นเรื่องสำคัญเพราะคนที่มีความสามารถทางภาษาดี มักจะเก่งในเรื่องอื่น ๆ ด้วย

สมองจะเปิดรับภาษาจากกิจกรรมที่ยั่วๆ ทำทาย มีคุณภาพ หลากหลาย รวมทั้งกิจกรรมกลุ่ม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวา มีความหมายมีทั้งกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่มอย่างสมดุล

ทั้งในและนอกห้องเรียน จะทำให้สมองเรียนรู้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกันข้ามสมองจะปิด ถ้าเป็นการสอนภาษาแบบตรง ช้าชาก ยึดเยียดและเกิดความเครียด

การเกิดและงอกงามของภาษาจะเป็นไปได้ดีเมื่อเด็กได้มีประสบการณ์ได้ยิน ได้มองเห็น เกิดความสัมพันธ์ระหว่างภาพที่เห็นและเสียงที่ได้ยินเกิดภาษาพูด เกิดภาษาอ่านและภาษาเขียน

แนวคิดในการพัฒนาการเรียนรู้ โดยใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมองเป็นเครื่องมือ ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ (Brain based Learning) ให้มีความสำคัญว่าการที่สมองจะเจริญเติบโต ได้อย่างรวดเร็วและมีการรับรู้ได้มากนั้น จะต้องมีสิ่งเร้าไปกระตุ้นสมองอยู่เสมอ สมองจะยิ่งพัฒนา มากขึ้นโดยเฉพาะในช่วง 6 ขวบแรกเป็นช่วงโอกาสทองของการพัฒนาสมอง เป็นช่วงที่สองกำลัง เติบโตและต้องการการเรียนรู้ในทุกเรื่อง ถ้าเราเร่งสร้างความปลอดภัยกันในช่วงนี้ สมองจะรับได้ทันที และเป็นพื้นฐานที่ฝังแน่นติดตัวต่อไปเมื่อโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ทางภาษาเริ่ม ตั้งแต่เด็กอยู่ในครรภ์มารดา หลังคลอดเด็กได้รับการกระตุ้นทางภาษาอย่างต่อเนื่องและถูกวิธีเด็กจะ สามารถเรียนรู้ทางภาษาได้ดีและเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ด้านอื่นอย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า เด็กในระดับปฐมวัย มีความเปลี่ยนแปลงในเรื่องของ พัฒนาการในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาเป็นอย่างมากในการจัดกิจกรรมการ พัฒนาให้เด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพและเป็นแนวทางการ พัฒนาให้เด็กทุกคนควรรู้และนำไปประยุกต์ใช้โดยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัยให้ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของสังคมต่อไปในอนาคต

บริบทของโรงเรียนคลองบางกระบือ

โรงเรียนคลองบางกระบือ ตั้งอยู่เลขที่ 43 หมู่ 19 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ บนเนื้อที่ 7 ไร่ 14 ตารางวา เป็นที่ดินของขุนประสิทธิ์และหลวงเศรษฐ์ บริจาคให้ ที่มาของชื่อโรงเรียนมีเรื่องเล่าสืบกันมาว่าพื้นที่แถบนี้เป็นทุ่งนา ชาวบ้านได้นำควายมา เลี้ยงโดยเดินทางไปมาทุกวัน นานวันเข้าทางก็กว้างและลึกลงทุกทีจนกลายเป็นคลอง ชาวบ้านจึง ขนานนามว่า "คลองบางกระบือ" และเมื่อตั้งโรงเรียนขึ้น จึงตั้งชื่อว่าโรงเรียนคลองบางกระบือ ตาม ที่มาของสถานที่ เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2483 ตรงกับวันจันทร์ ขึ้น 8 ค่ำ เดือน 10 ปีมะโรง มีครู 2 คน คือนายทองหยิบ ศรีพัด เป็นครูใหญ่ และนายสวัสดิ์ รอดศิริ เป็นครูน้อย เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 มีนักเรียน 100 คน ลักษณะอาคารเรียนเป็นโรงนา หลังคา ทรงปั้นหยา เสาชะลอน ไม่มีพื้น ขนาดกว้าง 9 เมตร ยาว 16 เมตร โครงหลังคาเป็นไม้ยางและไม้ไผ่ หลังคามุงจาก ฝาจาก ค่าปลูกสร้างประมาณ 96 บาท นักเรียนนั่งเรียนกับพื้นดินเขียนหนังสือบน ม้านั่ง จนกระทั่งปีพ.ศ. 2489 นายสะอาด ธีเจริญ เป็นครูใหญ่ ได้สร้างอาคารเรียนแบบ ป. 1

ขนาด 2 ห้องเรียน เนื่องจากอาคารเรียนหลังเก่าถูกพายุพัดพังเสียหาย จากนั้นโรงเรียนคลองบางกระบือได้ปรับปรุงพัฒนาสิ่งก่อสร้าง อาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภค การจัดการเรียนการสอน การช่วยเหลือนักเรียนและบริการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านอาคารสถานที่ในปัจจุบันมีอาคารเรียน 2 หลัง อาคารประกอบ 2 หลัง โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ เอกชน ผู้ปกครอง และชุมชนเป็นอย่างดีตลอดมา เช่น ในด้านอาคารสถานที่ นายลมูล พูลทรัพย์ บริจาคเงินสร้างอาคารเรียน 3 ชั้น มูลค่า 5,000,000 บาท นางพลู ดาวสุษศรี บริจาคเงินสร้าง อาคารอเนกประสงค์มูลค่า 1,700,000 บาท องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการจัดสรรงบประมาณ ปรับภูมิทัศน์บริเวณโรงเรียน 1,900,000 บาท องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ จัดสรรงบประมาณสร้างลานกีฬาต่อต้านยาเสพติด เป็นจำนวนเงิน 1,700,000 บาท

นอกจากนี้หน่วยงานต่างๆ เช่น สโมสรโรตารี มอบทุนการศึกษา มอบเครื่องกรองน้ำดื่ม การไฟฟ้าฝ่ายผลิตสนับสนุนการชุดบ่อเลี้ยงปลา การรักษาสิ่งแวดล้อมโดยระบบชีวภาพ คณะนักศึกษาจากวิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ ได้มาออกค่ายพัฒนาโรงเรียนและช่วยยกระดับพื้นโรงอาหารให้สูงพ้นจากระดับน้ำท่วม การร่วมมือร่วมใจของคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนโรงเรียน วัด ร่วมกันจัดหาเงินทุนช่วยเหลือนักเรียนขาดแคลน สร้างรั้วและเขื่อนเพื่อความปลอดภัย จัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ เช่น การปลูกต้นไม้ สวนหย่อม สวนวิทยาศาสตร์ สวนสมุนไพร ปรับปรุงพัฒนาห้องสมุด ให้มีหนังสือพอเพียงกับการศึกษาค้นคว้าให้เป็นแหล่งเรียนรู้ มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข มุ่งสู่สากล อยู่บนพื้นฐานของความเป็นไทย

ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนคลองบางกระบือ

ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนคลองบางกระบือ (แผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนคลองบางกระบือ, 2550) มีดังนี้

โรงเรียนคลองบางกระบือ เปิดทำการสอน 2 ระดับ ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล (อนุบาล 1 – 2) และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 1- 6) ในปีการศึกษา 2550 มีจำนวนนักเรียนระดับปฐมวัย จำนวน 98 คนและระดับประถมศึกษา รวม 352 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 450 คนผู้บริหาร 1 คน ครูประจำการ 9 คน พนักงานราชการ 1 คน ครูอัตราจ้าง 3 คน

วิสัยทัศน์

ดำรงความเป็นไทย ใฝ่ใจเทคโนโลยี สุขภาพดี มีคุณธรรม นำความรู้ สู่สากล
ภายในปี 2551

พันธกิจ

1. จัดกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ภูมิใจในชาติและท้องถิ่น
2. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีทักษะชีวิต
4. พัฒนาคณาจารย์เพื่อนำประสบการณ์มาจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ
5. สรรหาคณาจารย์ที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้เรียนสื่อสารได้

เป้าหมาย

โรงเรียนคลองบางกระบือ มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประหยัดพลังงาน มีความภูมิใจในชาติและท้องถิ่น
2. พัฒนาผู้เรียนให้ใฝ่เรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รักการอ่านเขียน นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างเหมาะสม
3. ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามศักยภาพ มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระตามมาตรฐานที่กำหนด
5. นักเรียนมีทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
 1. มีวินัย
 2. ซื่อสัตย์
 3. ประหยัด
 4. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

5. กตเวที

6. ภูมิใจในความเป็นไทย

"คุณธรรมนำความรู้สู่สันติสุข"

วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

โรงเรียนคลองบางกระบือ มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประหยัดพลังงาน มีความภูมิใจในชาติและท้องถิ่น
2. พัฒนาผู้เรียนให้ใฝ่เรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รักการอ่านเขียน นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างเหมาะสม
3. ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามศักยภาพ มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระตามมาตรฐานที่กำหนด มีทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แนวคิดหลักของการพัฒนาสถานศึกษา

แนวคิดหลักที่สถานศึกษาใช้ในการบริการจัดการ คือ

1. บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการทำงาน ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ มีการกำกับติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานเป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง
2. รายงานผลการปฏิบัติงาน และปัญหาให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบเพื่อพัฒนาและปรับปรุง
3. ประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานให้ชุมชน ต้นสังกัด และหน่วยงานอื่นทราบเสมอ

ลักษณะของการดำเนินการ

1. ด้านพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ผู้เรียน) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ นักเรียนมีนิสัยรักการเรียน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีเจตคติที่
2. ด้านการเรียนการสอน (ครูผู้สอน) ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนาตนเองจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดครูผู้สอนมีคุณวุฒิความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ ตลอดจนจัดหาครูให้เพียงพอต่อการเรียนการสอน

3. ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา (ผู้บริหาร)

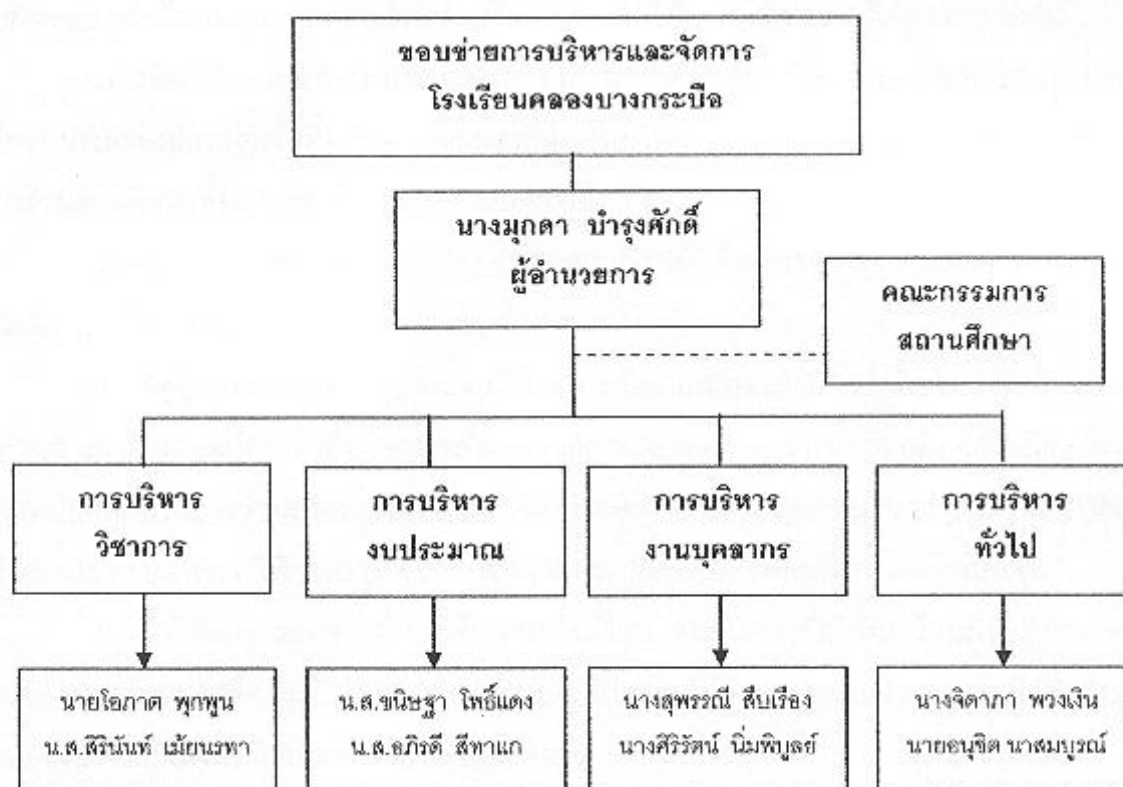
3.1 ด้านกระบวนการ มีการจัดโครงสร้างและการบริหารงานอย่างมีระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น

3.2 ด้านผู้บริหาร มีดีภาวะเป็นผู้นำ มีคุณธรรม จริยธรรม บริหารจัดการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลและประชาธิปไตย เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ได้บังคับบัญชา เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรู้ความสามารถในการบริหารและการจัดการศึกษา

4. ด้านพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้(ชุมชน)

4.1 ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา พัฒนาสถานศึกษา สภาพแวดล้อม อาคาร สิ่งก่อสร้างต่าง ร่วมกิจกรรม/โครงการ/งาน และพัฒนากระบวนการเรียนรู้

4.2 ชุมชนให้ความร่วมมือในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่นของตนเอง และปลูกฝังให้ผู้เรียนสำนึกและรักถิ่นของตนเอง

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนคลองบางกระบือ

ที่มา : โรงเรียนคลองบางกระบือ, 2549 : 2

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 26) ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยให้ยึดหลักการดังนี้

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก หลักสูตรที่เหมาะสมจะพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก
4. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กระดับปฐมวัยใช้วิธีการสังเกต การสนทนา ตลอดจนที่เด็กประเมินตนเองหรือประเมินผลงานของเด็ก ซึ่งข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยครูในการวางแผนการจัดกิจกรรม นอกจากนี้แล้วยังใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับผู้ปกครองเด็ก ในขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กได้อีกด้วย

5. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครอบครัวของเด็ก ครูและผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ หรือถือเป็นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

ภารกิจที่สำคัญของโรงเรียนอนุบาลมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสวัสดิการของเด็ก เนื่องจากวัยของเด็กปฐมวัยที่ไม่มีสวัสดิศึกษาที่นักเรียนให้การช่วยเหลือตนเองได้ ผู้บริหาร ครู และโรงเรียนต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องความปลอดภัย

ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ (2527 : 19) กล่าวถึงหน้าที่หลักของโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพ มีดังต่อไปนี้

1. จัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ปลอดภัยมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าจะในด้านอาคารสถานที่ สนาม วัสดุอุปกรณ์ หรือกิจกรรมทั้งหลายก็ตาม และความเหมาะสม เช่น จัดให้มีครูเวรดูแลความปลอดภัยในการข้ามถนนของนักเรียน จัดให้มีห้องพยาบาล อุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลและผู้มีความชำนาญในการให้การปฐมพยาบาลที่ถูกต้องแก่นักเรียน เมื่อได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น

2. จัดให้มีการสอนสวัสดิภาพศึกษาในโรงเรียน รวมทั้งการจัดให้นักเรียนมีประสบการณ์ที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้มีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดี ตลอดจนสามารถปฏิบัติได้อย่างปลอดภัย จนเกิดสวัสดิคินิสัยในชีวิตประจำวันของตน

หน้าที่หลักของโรงเรียนอนุบาลศึกษาในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพมี 3 ประการ (วิจิตร บุญยะโหดระ, 2527 : 322) คือ

1. จัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความปลอดภัยมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าจะจะเป็นด้านอาคารสถานที่ สนาม วัสดุอุปกรณ์ หรือกิจกรรมทั้งหลายก็ตาม

2. จัดบริการที่เกี่ยวกับความปลอดภัยให้แก่นักเรียนอย่างพอเพียงและเหมาะสม เช่น จัดให้มีครูเวรดูแลความปลอดภัย จัดให้มีหัวหน้าพยาบาล อุปรกรณ์ในการปฐมพยาบาลและผู้มีความรู้ความชำนาญในการให้การปฐมพยาบาลที่ถูกต้องแก่นักเรียนเมื่อได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น

3. การสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียนอนุบาลควรเป็นแบบบูรณาการ การสอนแบบนี้มีลักษณะวิชาต่างๆ กันออกไปและไม่มีการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะแต่จำความรู้ต่างๆ เหล่านั้นมาสังเคราะห์ขึ้นใหม่ เพื่อสอนหัวข้อต่างๆ ที่เหมาะสม เช่น "ตัวเรา" "ชีวิตในบ้าน" "สิ่งแวดล้อมรอบตัว" เป็นต้น หลักสูตรแบบบูรณาการจะเปิดโอกาสสอนเรื่องเกี่ยวกับสวัสดิภาพในแง่ต่างๆ

ความหมายของเด็กปฐมวัย

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 12) ได้ให้ความหมายเด็กปฐมวัยว่าเด็กวัย 1 – 6 ขวบที่อยู่และไม่อยู่ในศูนย์บริการ

จันทวรรณ เทวรักษ์ (2536 : 18) ได้ให้ความหมายว่า วัยเตรียมอนุบาลซึ่งใช้ชื่อเด็กเล็กจะมีอายุระหว่าง 2 – 4 ขวบ จะใช้ชื่ออนุบาล 1 และอนุบาล 2 ตามลำดับ

เขาวภา เดชะคุปต์ (2530 : 12) ได้ให้ความหมายเด็กปฐมวัยว่าเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ขวบ ซึ่งจัดเป็นวัยต่อเนื่องระหว่างบ้านกับโรงเรียน

จากความหมายของเด็กปฐมวัยดังกล่าวพอสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยเป็นเด็กที่มีอายุระหว่าง 3 – 6 ปี เป็นวัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการในทุกด้านฉะนั้นทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือกันในการส่งเสริมพัฒนาการและจัดการศึกษาให้กับเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีสาระสำคัญดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 3 - 9)

หลักการ เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุข

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย เป็นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและ พัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐาน คุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาเหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโต และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

ราสี ทองสวัสดิ์ (2533 : 57) ได้กล่าวถึงเป้าหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไว้ว่า เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง การพัฒนา กล้ามเนื้อใหญ่ – กล้ามเนื้อเล็ก ประสาทสัมผัสระหว่างมือ – ตา สุขอนามัย
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ หมายถึง การควบคุมอารมณ์ตนเองในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม การมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น

3. พัฒนาการด้านสังคม หมายถึง การมีระเบียบวินัย การเล่นหรือทำงานเป็นกลุ่ม การรู้จักรอคอย การเอาใจเขามาใส่ใจเรา ความรับผิดชอบในหน้าที่

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ทางสัมผัสทั้ง 5 การคิดแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การจำ การเข้าใจคำศัพท์และการฝึกพูด การยืดระยะเวลาความสนใจ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักสูตรที่เน้นให้เด็กเกิดพัฒนาการ ดังต่อไปนี้

(นันทิยา น้อยจันทร์, 2548 : 131; อ้างอิงจาก Hildebrand, 1991 : 38 - 40)

1. สร้างเสริมการเจริญเติบโตอย่างอิสระ คำว่าอิสระนี้หมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็กใช้ความคิด ความสามารถของตนเอง ผู้ใหญ่เพียงเป็นผู้สนับสนุนเด็กด้วยการใช้ประสบการณ์ให้คำชี้แนะและให้โอกาสเด็กเรียนรู้ตามความต้องการอย่างเหมาะสม ด้วยการวางแผนการสอนจัดเตรียมอุปกรณ์และสื่อการสอนที่เชื่อให้เด็กได้เรียนรู้การคิด การทำด้วยตนเอง ครูดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นการสร้างเสริมให้เด็กพัฒนาได้เต็มศักยภาพ เรียนรู้การช่วยเหลือตนเอง อย่างน้อยในเรื่องกิจวัตรประจำวันและรู้จักการแก้ปัญหา

2. เรียนรู้การแบ่งปันและให้ความรัก เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่เน้นตนเองเป็นศูนย์กลางรักตนเอง ครูต้องสอนเด็กให้เรียนรู้การให้ การแบ่งปัน และการรักผู้อื่นนอกจากครอบครัว ครูสร้างการเรียนรู้ให้เด็กรักผู้อื่นด้วยการให้ความรักแก่เด็ก ทำงานร่วมกับเด็ก สร้างให้เด็กรู้สึกมั่นใจ ให้เด็กเรียนรู้การเล่นและทำงานกับเพื่อนเพื่อความเข้าใจการแบ่งปัน

3. เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น เมื่อเด็กต้องออกจากสิ่งแวดล้อมของครอบครัวมาอยู่ในสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ครูต้องจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมความรู้สึกที่ดีและมีความสุข เด็กควรได้เรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น รวมทั้งเป็นการปูพื้นฐานคุณธรรมให้เด็กมีจิตใจดี มีความอดทน ฝึกหัดนิสัยที่ถูกต้อง มีระเบียบเป็นคนมองโลกในแง่ดี

4. พัฒนาการควบคุมตนเอง ครูต้องสอนเด็กให้เรียนรู้การควบคุมวินัยในตนเอง รู้จักนำตนเองหรือกำกับตนเองด้วยการอธิบายให้เหตุผล เมื่อเด็กเข้าถึงการปฏิบัติที่ถูกต้อง พฤติกรรมการควบคุมตนเองของเด็กจะดีขึ้น การจัดประสบการณ์ให้เด็กฝึกตัดสินใจและสร้างความเชื่อมั่นจะช่วยเด็กได้มาก การสอนที่ดีจะไม่ใช้วิธีการชู้เด็กเพราะไม่เกิดผลดีต่อการพัฒนาการควบคุมตนเอง นอกจากนี้การสร้างเชื่อมั่นในตนเองยังมีผลต่อการสร้างพื้นฐานทางอารมณ์ที่ดี เด็กได้เรียนรู้การควบคุมอารมณ์ซึ่งเป็นการสร้างความฉลาดทางอารมณ์ให้กับเด็ก

5. เรียนรู้บทบาทความเป็นคน เด็กปฐมวัยต้องได้รับการสอนและประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และสังคม ไม่ใช่เฉพาะแต่กับครอบครัวของตน เช่น การวางตัวตามบทบาทหน้าที่ทางสังคม การมีส่วนร่วมในการสร้างความสงบและสันติให้กับสังคม การสร้างสังคมที่มีคุณภาพ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการรักษาประเพณีนิยม

6. เรียนรู้ที่จะเข้าใจร่างกายตนเอง หมายถึง การสร้างให้เด็กรู้จักดูแลสุขภาพของตนเอง การป้องกันโรคติดต่อ และการออกกำลังกาย แผนการสอนของครูต้องเอื้อต่อการส่งเสริมร่างกายแข็งแรง และรู้จักดูแลสุขภาพควบคู่กันไป

7. เรียนรู้การพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การสอนต้องกระตุ้นเด็กให้ใช้ทักษะของกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก เด็กควรมีกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย การเล่นกลางแจ้ง รวมถึงการมีกิจกรรมสรรค์ ปั่น ตัด แปะ ที่เป็นการใช้กล้ามเนื้อเล็กด้วย

8. เรียนรู้และเข้าใจข้อจำกัดของโลกภายนอก การมาโรงเรียนเป็นการขยายโอกาสของเด็กจากครอบครัวสู่สังคม ซึ่งมีเงื่อนไขความแตกต่างจากบ้าน ครูต้องพัฒนาความเฉลียวฉลาดของเด็กในการเรียนรู้โลก ด้วยการกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากรู้ อยากรู้ คิด ให้เหตุผล ใช้ข้อมูล สารสนเทศ เพื่อความเข้าใจผู้อื่น เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อม แผนการสอนของครูต้องทำให้ครูสอนเด็กให้เข้าใจ มีประสบการณ์ทางสังคมและรู้จักโลก

9. เรียนรู้หนังสือเข้าใจโลกใหม่และผู้อื่น ภาษาเป็นสิ่งช่วยเด็กให้รู้หนังสือ รู้สิ่งแวดล้อม เกิดมโนทัศน์ใหม่ ๆ เกิดความคิดใหม่ ๆ ครูต้องสอนให้เด็กรู้จักใช้ภาษาในการสื่อสารค้นคว้าเพื่อการเรียนรู้โลกใหม่และผู้อื่นให้มาก ครูต้องวางแผนการสอนการรู้หนังสือให้กับเด็ก ทำให้เด็กอ่านออก เขียนได้ด้วย การพัฒนาให้เต็มศักยภาพตามวัย เด็กอาจเริ่มเรียนจากวาดภาพ เรียนจากคำค้น ทดลองจากการฝึกเขียนด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่จะต้องเข้ามาโดยธรรมชาติของเด็ก ถ้าเด็กมีความพร้อมการเรียนรู้จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว

10. พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อโลกภายนอก พ่อแม่และครูควรเป็นผู้สร้างทัศนคติ และความรู้สึกที่ดีให้แก่เด็กด้วยการจัดประสบการณ์ที่ดี มีความสุขทั้งที่บ้านและโรงเรียนโดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กรักโรงเรียนและโลกภายนอก ถ้าหากสิ่งแวดล้อมดี มีความหมาย น่าสนใจ เด็กจะมีความสุขและมีความรักที่ดีทั้งต่อตนเองและสังคม

ไม่ว่ารากฐานของการจัดการศึกษาจะมาจากทฤษฎีนี้เน้นการเรียนรู้จากการเล่น ทฤษฎีที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมของเด็กและการคิด ต่างล้วนเป็นพื้นฐานสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเด็กให้เต็มศักยภาพแบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีให้แก่เด็กปฐมวัย เป็นการสร้างรากฐานชีวิตของเด็กเป็นทุนสืบต่อคุณค่าชีวิตของเด็กให้เพิ่มค่าต่อไป เป็นการบ่มเพาะความคิดอ่าน นิสัยและอารมณ์ และเป็นการสร้างรากแก้วของชีวิตให้แข็งแรงพร้อมที่จะหล่อเลี้ยงชีวิตไปจนเติบโตใหญ่ การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยจึงเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กมากกว่าการสอนให้อ่านเขียนเรียนวิชา เน้น

พัฒนาการเป็นองค์รวมมากกว่าเจาะจงพัฒนาเด็กไปในด้านใดด้านหนึ่ง (กรมวิชาการ, 2539 : 2) นักจิตวิทยาและนักการศึกษาที่อาเจต์ (Piaget) และบรูเนอร์ (Bruner) สนับสนุนการให้เด็กได้เรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเองและคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียนครูต้องจัดรูปแบบกิจกรรมสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโต การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กควรให้เด็กได้ “กระทำ” เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของตนทุกด้าน (พัฒนา ชัชพงศ์, 2530 : 113 - 114)

กรมวิชาการ (2539 : 11 - 12) กล่าวถึงหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้

1. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ โดยคำนึงถึงพัฒนาการทุกด้าน
2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาพัฒนาการ เพื่อสอดคล้องความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก
3. จัดกิจกรรมการเล่นหลากหลาย เพื่อให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่นตามความสนใจตามความต้องการ และตามความแตกต่างหลากหลายของเด็กแต่ละคน
4. จัดกิจกรรมยึดเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างของเด็กแต่ละคน
5. จัดกิจกรรมที่มีความสมดุลทั้งกิจกรรมที่เด็กริเริ่ม ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เคลื่อนไหวและสงบ
6. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่น และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
7. จัดกิจกรรมให้เด็กมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม รักธรรมชาติ และท้องถิ่น
8. ให้เด็กมีนิสัยรักการทำงาน มีส่วนร่วมในการวางแผน ลงมือปฏิบัติและบอกผลการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองและผู้อื่น
9. จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ ให้เด็กมีโอกาสเล่นร่วมกับผู้อื่น
10. จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้มีความอบอุ่นเป็นกันเอง เน้นให้เด็กมีความสุขในการร่วมกิจกรรม
11. จัดกิจกรรมให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อเล็กกล้ามเนื้อใหญ่ ฝึกประสาทสัมผัสระหว่างตากับมือ ให้เด็กได้มีโอกาสช่วยเหลือตนเองเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจและความสามารถของเด็ก และความมีวัสดุ อุปกรณ์ให้เด็กได้สังเกต สัมผัส ทดลองและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

กรมวิชาการ (2546ช : 35) ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์ไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ดังนี้

1. จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่องเน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
2. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกระบวนการและผลผลิต
3. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
4. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

อาจกล่าวได้ว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อม และพัฒนาทุกด้าน มีหลักการสำคัญตามที่ อรุณี หรดาล (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2549ช : 2 - 26) ได้กล่าวไว้ 5 ประการคือ การยึดหลักพัฒนาการเด็ก การพัฒนาเด็กทุกด้านเป็นองค์รวมไปพร้อมกัน การเรียนรู้ของเด็กตามธรรมชาติอย่างมีความสุข การบูรณาการบริบททางสังคม ศาสนา วัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอน และเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันดังนี้

1. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน
2. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที
3. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 นาที
4. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อมือใหญ่และกล้ามเนื้อมือเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภททั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

5. การประเมินพัฒนาการ การประเมิน พัฒนาการเด็กอายุ 3 – 5 ปี เป็นการประเมิน พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการ ต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมิน มาพิจารณา ปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตาม จุดหมายของหลักสูตร การประเมินพัฒนาการต้องผ่านขั้นตอน ดังต่อไปนี้

5.1 ศึกษาและทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงอายุทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาอย่างละเอียด

5.2 วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้บันทึก และประเมิน พัฒนาการ เช่น แบบบันทึกพฤติกรรมหรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน การบันทึกการ เลือกของเด็กเหมาะสำหรับบันทึกลักษณะเฉพาะ และปฏิบัติการที่เด็กมีต่อสิ่งที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็ก หรือการเลือกมุมต่างๆ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงเน้นหน้าที่ของครูที่จะเลือกเครื่องมือประเมินพัฒนาการ ที่เหมาะสมให้ได้ เพื่อจะได้ผลของพัฒนาการที่ถูกต้องตามต้องการ

5.3 ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการ หลังจากที่ได้วางแผนและเลือกเครื่องมือที่ จะใช้ประเมินและบันทึกพัฒนาการแล้ว ก่อนจะลงมือประเมินและบันทึกจะต้องอ่านคู่มือหรือ คำอธิบาย วิธีการใช้เครื่องมือต่างๆ อย่างละเอียดแล้วจึงดำเนินการตามขั้นที่ปรากฏในคู่มือ และ บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป

5.4 ประเมินและสรุปการประเมินพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัยนั้นจะต้องมีองค์ ประกอบ 3 ส่วน คือ ผลการประเมิน การตีความหมาย และการตัดสินคุณค่า

ผลของการประเมินดูได้จากผลที่ปรากฏในเครื่องมือประเมินและบันทึกพัฒนาการ เช่น การประเมินการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กอายุ 3 – 4 ปี ปรากฏว่ายังเดินขึ้นบันไดสลับเท้าไม่ได้ ก็ ต้องมาตีความหมายว่า กำลังขาของเด็กยังมีไม่พอที่จะเดินสลับเท้าขึ้นบันได อาจสรุปได้ว่า พัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่ยังไม่เหมาะสมกับวัย ต้องจัดกิจกรรมพัฒนาด้านกล้ามเนื้อใหญ่ส่วนขา ต่อไปการประเมินและสรุปนั้นต้องดูจากผลการประเมินหลาย ๆ ครั้ง มิใช่เพียงครั้งเดียวหรือนำเอา ผลจากการประเมินเพียงครั้งเดียวมาสรุปอาจทำให้ผิดพลาดได้

5.5 รายงานผล เมื่อได้ผลจากการประเมินและสรุปพัฒนาการของเด็กแล้ว ครูจะต้อง ตัดสินใจว่าจะรายงานข้อมูลนี้ไปยังผู้ใดและเพื่อจุดประสงค์อะไร และจะต้องใช้รูปแบบใดสำหรับ รายงานตามที่ปฏิบัติกันจะต้องรายงานผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ทราบว่าการกิจกรรม หรือ ประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้เด็กนั้น เน้นส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้านได้ตามจุดประสงค์ หรือไม่ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กต่อไป

การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ครูต้องตระหนักว่าการทำงานร่วมกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเป็นเรื่องสำคัญมาก ครูควรยกย่องผู้ปกครองที่พยายามมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กครูจะต้องต้อนรับผู้ปกครองที่มาโรงเรียน ขอขอบคุณสำหรับความช่วยเหลือ เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองเพื่อรายงานเรื่องเด็ก พูดคุยด้วยตนเองหรือทางโทรศัพท์ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ปกครองรู้สึกถึงความสำคัญของตนเองและต้องการที่จะมีส่วนร่วมกับคุณครูในการพัฒนาเด็กของตน

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมินพัฒนาการเด็ก ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยจะมีวิธีการเป็นเครื่องมือการบันทึก และการประเมินพัฒนาการดังต่อไปนี้

1. การสังเกตและการบันทึกการสังเกตมีอยู่ 2 แบบ คือ การสังเกตอย่างมีระบบ ได้แก่ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้และอีกแบบหนึ่ง คือ การสังเกตแบบไม่เป็นการ เป็นการสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้นและครูจดบันทึกไว้ ครูควรทราบว่าจะบันทึกอะไร การบันทึกพฤติกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่ง จะต้องทำอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กเจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงต้องนำมาบันทึกเป็นหลักฐานไว้อย่างชัดเจน การสังเกตและการบันทึกพัฒนาการเด็กสามารถใช้แบบง่ายๆ คือ

1.1 แบบบันทึกพฤติกรรมใช้บันทึกเหตุการณ์เฉพาะอย่าง โดยบรรยายพฤติกรรมของเด็ก

1.2 การบันทึกรายงานเป็นการบันทึกเหตุการณ์ หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน ถ้าหากบันทึกในรูปแบบของการบรรยายก็มักจะเน้นเฉพาะเด็กรายที่ต้องการศึกษา ข้อดีของการบันทึกรายวันคือ การชี้ให้เห็นความสามารถเฉพาะอย่างของเด็ก จะช่วยกระตุ้นให้ครูได้พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล ช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อมูลมากขึ้นสำหรับวินิจฉัยเด็กว่าสมควรจะได้รับคำปรึกษา เพื่อลดปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้อง นอกจากนั้นยังช่วยชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสียของการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี

1.3 แบบสำรวจรายการ ช่วยให้สามารถวิเคราะห์เด็กแต่ละคนได้ค่อนข้างละเอียด เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

1.4 การบันทึกการเลือกของเด็ก ได้แก่ การบันทึกสิ่งที่เด็กเลือกปฏิบัติกิจกรรม หรือเลือกเล่นมุม

2. การสนทนา สามารถให้การสนทนาได้ทั้งเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็น และพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษาของเด็ก และบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกรายวัน

3. การสัมภาษณ์ ด้วยวิธีพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เด็กเกิดความเครียดและวิตกกังวล ครูควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็ก

ได้คิดและปฏิบัติอย่างอิสระ จะทำให้ครูสามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็กและค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้ โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์

4. การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคลโดยจัดเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มผลงาน ซึ่งเป็นวิธีรวบรวมและจัดระบบข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับตัวเด็กโดยใช้เครื่องมือต่างๆ รวบรวมเอาไว้อย่างมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน แสดงการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการ แต่ละด้าน นอกจากนี้ยังรวบรวมแบบฟอร์มต่างๆ เช่น แบบสอบถามผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรมแบบบันทึกสุขภาพอนามัย ฯลฯ เอาไว้ในแฟ้มผลงานเพื่อครูจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กอย่างชัดเจนและถูกต้อง

ข้อควรพิจารณาในการเลือกเก็บข้อมูลไว้ในแฟ้มผลงาน มีดังนี้คือ

1. ข้อมูลที่แสดงถึงระดับพัฒนาการและความสำเร็จเกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กกระทำ ซึ่งได้มาจากเครื่องมือการประเมิน

2. ข้อมูลที่รวบรวมจากผลงานต่างๆ ของเด็กซึ่งอาจให้เด็กช่วยเหลือเก็บได้ด้วยตัวเองหรือครูกับเด็กร่วมกันเลือก

3. ข้อมูลของเด็กที่ได้รับจากผู้ปกครอง

4. การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก ตัวชี้วัดของการเจริญเติบโตในเด็กที่ใช้ทั่วไป ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ ฟัน และการเจริญเติบโตของกระดูก แนวทางประเมินการเจริญเติบโตมีดังนี้

4.1 การประเมินการเจริญเติบโตโดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็ก แล้วนำไปเปรียบเทียบเกณฑ์ปกติในกราฟการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจะบอกได้ว่าขณะนั้นการเจริญเติบโตเป็นปกติสำหรับวัยของเด็กหรือไม่ และบอกได้ว่าเด็กเป็นโรคขาดสารอาหารหรือไม่ ถ้าพบเด็กเป็นโรคนี้จะได้ทำการรักษาได้ทันที่ ในเด็กปฐมวัยควรวัดเป็นระยะๆ ทุก 3 เดือน

4.2 การตรวจสุขภาพปากและฟัน คือ การตรวจสอบและรักษาสีงมิตปกติของฟันและปาก การรักษาให้ฟันและปากสะอาดและมีสุขภาพดีอยู่เสมอ ครูควรแนะนำให้ผู้ปกครองพาเด็กไปให้ทันตแพทย์ตรวจอย่างสม่ำเสมอปีละ 1 - 2 ครั้ง

นอกจากนี้ครูควรเข้าใจวิธีการดูแลฟัน ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้พิมพ์เผยแพร่เพื่อแนะนำเด็กและผู้ปกครอง เพื่อดูแลรักษาฟันเด็กให้ดีอยู่เสมอ เช่น การแปรงฟันได้แนะให้วางแปรงตั้งฉากกับตัวฟัน ถูแปรงไปมาสั้นๆ ในแนวนอน ให้ทั่วถึงทุกซี่ฟันในปาก ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ควรแปรงฟันทุกครั้งหลังกินนมหวานหรือหลังมื้ออาหาร

4.3 การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคต่างๆ แก่เด็ก เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะจะทำให้เด็กไม่เป็นโรคต่างๆ เช่น โรคตับอักเสบ โรคโปลิโอ บาดทะยัก โอลิกรอน และอื่นๆ ซึ่งอาจจะทำให้เด็กพิการหรือถึงแก่ชีวิตได้ กำหนดเวลาการให้ภูมิคุ้มกันโรคที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก พ.ศ. 2540

ข้อพึงปฏิบัติในการประเมิน

1. ไม่นำแบบทดสอบหรือแบบฝึกหัดมาประเมินพัฒนาการของเด็ก เพราะการประเมินพัฒนาการมิใช่การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก
2. เมื่อประเมินผลงานของเด็ก ครูต้องไม่เขียนเครื่องหมายใดๆ ที่แสดงถึงผลการตัดสินผลงานนั้นๆ กล่าวคือไม่ต้องทำเครื่องหมายดาว คะแนน สัญลักษณ์หน้ายิ้ม สัญลักษณ์หน้าร้องไห้ หรืออื่นๆ ในผลงานของเด็ก
3. ครูต้องมีความแม่นยำในพัฒนาการแต่ละด้านของเด็ก ตามอายุที่แตกต่างจึงจะสามารถประเมินพัฒนาการเด็กได้ถูกต้องและตรงกับความเป็นจริง
4. การตีความผลงานเด็ก ควรทำหลังจากการสนทนากับเด็ก จนทราบความคิดหรือความในใจของเด็กที่แสดงผลงานลักษณะเช่นนั้น เพราะครูกับเด็กมีความคิดต่างกันบางครั้ง ครูอาจตีความหรือเข้าใจความคิด หรือจินตนาการของเด็กเป็นอย่างอื่นได้ ถ้าครูไม่ได้พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับผลงานนั้น

การประเมินพัฒนาการของเด็กนับเป็นความสำคัญที่โรงเรียนไม่ควรเพิกเฉย เพื่อที่ครูผู้ปกครองจะได้ทราบถึงพัฒนาการของเด็ก และเมื่อครูมีข้อเสนอแนะหรือต้องการความร่วมมือจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก็อาจเขียนลงในสมุดรายงานได้ โดยต้องคำนึงเสมอว่าการใช้แบบรายงานข้อมูลควรจะมี ความหมายและเกิดประโยชน์แก่เด็กเป็นสำคัญ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เด็กวัยอนุบาลเป็นวัยที่สำคัญที่สุดต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทุกด้านของเด็กเพราะเป็นที่ยอมรับทางด้านวิชาการแล้วว่าวัยนี้เป็นวัยที่เหมาะสมกับการวางพื้นฐานของการพัฒนาทุกด้านให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล ซึ่งพื้นฐานดังกล่าวจะครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ฉะนั้นเด็กที่ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู และมีประสบการณ์ที่เหมาะสม จึงเป็นเด็กที่ด้อยโอกาสและมีผลทำให้การเรียนรู้ในระยะต่อไปไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร การจัดการศึกษาระดับอนุบาล จึงควรมุ่งเน้นให้เด็กได้มีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นครูจะต้องเข้าใจถึงพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กและควรประเมินพัฒนาการเด็กให้สม่ำเสมอ และแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบถึงความเปลี่ยนแปลงของเด็ก เพื่อช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เกิดพัฒนาการที่ถูกต้องต่อไป

จัดประสบการณ์การเรียนรู้อันหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน ร่วมเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในสถานการณ์จริง รู้ศักยภาพที่แตกต่างกันของนักเรียนแต่ละคน และส่งเสริมให้นักเรียนได้นำศักยภาพนั้นมาใช้ ข้อนี้นักเรียนอาจไม่รู้จักตัวเองแต่ครูรู้ นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมศักยภาพตามความถนัดของตนจะมีความสุขอย่างยิ่งและรักครูอย่างยิ่ง นักเรียนแต่ละชั้นจะมีครูอันหลากหลาย เช่น พ่อแม่ พี่น้อง เพื่อนบ้าน ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ศิลปิน ผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ครูในสถานการณ์จริงจะไม่โดดเดี่ยว แต่มีเพื่อนครูหลากหลายจำนวนมาก ครูจะมีความสุขในการเรียนการสอนแบบนี้และเก่งวันเก่งคืน รวมทั้งเปลี่ยนความรู้สึกรักนึกคิดใหม่ ประสบอิสรภาพและมิตรภาพอันไพศาล เพราะการเรียนการสอนแบบนี้เป็นกระบวนการอันละเอียดของความเป็นมนุษย์ซึ่งรวมเอาประชาธิปไตยและธรรมะเข้ามาในกระบวนการนี้ด้วย ชีวิตของครูจึงเปลี่ยนไปนำไปสู่ความสุขและความสร้างสรรค์อย่างยิ่ง

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กให้เหมาะสม โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ กิจกรรม และการทำงาน อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนครบทุกด้านทั้งทางกาย ทางจิตหรืออารมณ์ ทางสังคม และทางสติปัญญา ให้กับเด็กต่อไปในอนาคต

บทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองในพัฒนาการส่งเสริมการเรียนรู้

พ่อแม่สามารถสนับสนุนการพัฒนาของลูกได้ด้วยการทำสิ่งที่พ่อแม่ทำได้ดีที่สุด นั่นคือการให้ความรัก ใช้เวลาอยู่กับลูก คอยกับลูก เล่นกับลูก ดูแลสุขภาพ และความปลอดภัยเพียงเท่านั้น พ่อแม่ก็สามารถกระตุ้นการเจริญเติบโตและพัฒนาการต่างๆ ด้านของลูกได้แล้ว โดยได้แบ่งบทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองได้ (สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย, 2543 : 32) ดังนี้

1. ที่บ้าน พ่อแม่ ผู้ปกครอง นอกจากมีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูให้เจริญเติบโตตามวัยแล้วยังต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการเตรียมความพร้อมให้ลูกเข้าสู่สังคมภายนอกได้อย่างมั่นใจ การเตรียมตัวลูกให้พร้อมตั้งแต่อยู่ที่บ้าน เป็นการปูพื้นฐานการเรียนรู้อย่างมั่นคงให้แก่ลูกก่อนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียนที่ครูจะเป็นผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ให้พัฒนาในระดับสูงขึ้นไป ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครองควรตระหนักเสมอว่าไม่ควรทิ้งภาระการเลี้ยงดูลูกทั้งหมดให้โรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบแต่ฝ่ายเดียว พ่อแม่ผู้ปกครอง ต้องคำนึงถึงสิทธิของลูก ซึ่งหมายถึงประโยชน์ของลูกเป็นอันดับแรก ต้องพิจารณาตรึกตรองถึงความถูกต้องว่าผลที่เกิดขึ้นใดๆ ก็ตามเป็นประโยชน์แก่ลูกอย่างแท้จริง พ่อแม่ผู้ปกครองต้องรู้จักปรับวิธีการเลี้ยงลูกให้เข้ากับพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปตามวัย ต้องเอาใจใส่ดูแลพฤติกรรมให้ความสนใจ เข้าใจความพร้อม เปิดโอกาสให้ลูกได้ค้นพบตัวเอง เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ

และให้สามารถคิดเป็นแก้ปัญหาได้ นอกจากนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองต้องปฏิบัติตนเองทั้งในแง่ทัศนคติ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก ไม่ควรคาดหวังในตัวลูกมากเกินไป เพราะจะสร้างความกดดันให้ลูก ควรส่งเสริมให้ลูกได้พัฒนาเต็มศักยภาพ

2. ที่โรงเรียน โรงเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อการเรียนรู้ เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่ที่พัฒนาความรู้ พัฒนาทักษะและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในทุกด้านของเด็กให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงจากครอบครัวขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง ดังนั้นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหาร จะต้อง มีบทบาทหน้าที่ร่วมกันส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ กล่าวคือพ่อแม่ ผู้ปกครอง ต้องมีความเข้าใจ นโยบาย กฎระเบียบ การเรียนการสอนของโรงเรียน และการประเมินผลความสำเร็จต่างๆ ของลูก ควรพบครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของลูกระหว่างอยู่ที่บ้านและโรงเรียนความ เอาใจใส่ของพ่อแม่ จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของลูก รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย พ่อแม่ผู้ปกครองในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยดูแลความประพฤติ และการเรียน รวมทั้งการป้องกันและแก้ปัญหาต่างๆ บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนของลูกนั้น ได้แก่ การเข้าร่วมเป็นเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง ทั้งในระดับห้องเรียน ระดับชั้นเรียน และระดับโรงเรียน เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอนเป็นครูช่วย สอนฝึกทักษะวิชาชีพต่างๆ และการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา นอกจากนั้นการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้พ่อแม่ผู้ปกครองมี บทบาทและมีส่วนร่วมในการประเมินผลผู้เรียนและโรงเรียนโดยให้ข้อคิดเห็นให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน รวมทั้งคอยติดตามผลการประเมินและมี ส่วนร่วมในการนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงผู้เรียนที่บ้าน

3. แหล่งเรียนรู้ พ่อแม่ ผู้ปกครอง สามารถเสริมสร้างการเรียนรู้ของลูกได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ ควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้นอกห้องเรียนให้แก่ลูก โดยพาลูกเพื่อนๆ ของลูก และ กลุ่มพ่อแม่ของเพื่อนลูกไปทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ในจังหวัดต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน จากสภาพแวดล้อมที่ได้พบเห็น ทำให้ทุกคนได้รับบรรยากาศที่มีความรู้ ความสุข และสนุกสนาน ทำให้สายสัมพันธ์พ่อแม่ลูกมีความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

การติดต่อสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองจะเป็นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง คือ จากโรงเรียนไปสู่ บ้านและจากบ้านมายังโรงเรียน กระตุ้นให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ต่อการจัด ประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพราะผู้ปกครองจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับตัวเด็ก ซึ่งครูสามารถนำไปใช้ เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาเด็กทุกคนได้เป็นอย่างดี

สำหรับการติดต่อกับผู้ปกครองอาจทำได้หลายวิธี เช่น การติดต่อด้วยวาจา ได้แก่ การสนทนาด้วยตนเอง ทางโทรศัพท์ การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง การติดต่อด้วยวิธีอื่นๆ เช่น ป้ายติดประกาศ วารสาร ข่าวสาร ตั้รับฟังความคิดเห็น เป็นต้น

นอกจากนี้อาจให้ผู้ปกครองอาสาสมัครช่วยงานครูในโรงเรียน เช่น เล่านิทาน ร้องเพลง และอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ช่วยในเวลาเด็กทำกิจกรรมเสรี ช่วยสังเกตเด็ก บันทึกพัฒนาการและอื่นๆ อีกมากมายที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็ก ซึ่งโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำงานกับครูเป็นอย่างยิ่ง

ก้อ สวัสดิ์พาณิชย์ (2521 : 21) ได้ให้ความเห็นว่า ผู้ปกครองนั้นเป็นบุคคลซึ่งจะได้รับรู้ผลการเล่าเรียนของเด็กในโรงเรียน ถึงแม้ไม่มีความรับผิดชอบในภารกิจของโรงเรียนเต็มที่ก็ตามแต่ผลของการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนมักจะถูกไปอยู่กับผู้ปกครอง เพราะฉะนั้นผู้ปกครองเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการโรงเรียนเป็นขั้นสุดท้าย

บทบาทของครูและผู้บริหารสถานศึกษา

ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญมากในการจัดสวัสดิศึกษาให้กับโรงเรียนอนุบาล (สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย 2543 : 34) ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. ครู ในการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด ครูผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติของตนเอง เปลี่ยนความคิดของตนเองจากผู้บอกมาร่วมเรียนรู้กับเด็ก บทบาทหน้าที่ของครูคือ ผู้ออกแบบการสอน วางแผนร่วมกับเด็ก สร้างการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน จัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบและรู้จัก สร้างสถานการณ์ ใช้เทคนิควิธีกระตุ้นให้เด็กฝึกหัด วิเคราะห์รู้จักศึกษา ค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเองในทัศนะของพ่อแม่ ผู้ปกครองเห็นว่าคุณภาพของครูยังไม่เป็นที่พอใจ ควรพิจารณาและบทบาททบทวนมาตรฐานการผลิตครูให้มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบในวิชาชีพมากขึ้น และมีมาตรการติดตามประเมินผลคุณภาพครู รวมทั้งมาตรการลงโทษครูที่กระทำผิด นอกจากนี้ครูและผู้บริหารจะต้องได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ และวิชาชีพอย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์

2. ผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสและให้สิทธิแก่พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายตามความสามารถของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างโรงเรียนกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้พ่อแม่ ผู้ปกครองได้เข้าใจรับทราบถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค การติดตามประเมินผลการเรียนการสอน และการรายงานของโรงเรียน รวมทั้งการสร้างส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองให้มีการรวมกลุ่มเป็นชมรมเครือข่าย โดยโรงเรียนเป็นศูนย์กลางประสานงาน สร้างบรรยากาศ เพื่อเชื่อมโยงให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่าย รวมทั้งส่งเสริม

สนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ และความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่เครือข่ายพ่อแม่ผู้ปกครอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

นภาพรพรรณ อุณากุล (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน ในโรงเรียนอนุบาล ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการสวัสดิภาพของนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และด้านสวัสดิภาพศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลรวมทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน โดยมีสวัสดิภาพของ รถโรงเรียนเป็นความต้องการอันดับแรก

สายชล หมวกเหล็ก (2542 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองมากที่สุดคือ

1. ปัจจัยเกี่ยวกับครู ได้แก่ครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนและให้การบ้านสม่ำเสมอ
2. ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนการสอน ได้แก่ โรงเรียนมีการเน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้เด็กอ่าน เขียน คิดคำนวณได้
3. ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหาร อาหาร และสุขภาพ ได้แก่ การจัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาด ถูกหลักโภชนาการ มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน
4. ปัจจัยเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้แก่ โรงเรียนช่วยเหลือผู้ปกครอง โดยให้แบ่งชำระค่าเทอมได้ในอัตราส่วนที่เหมาะสม
5. ปัจจัยเกี่ยวกับที่ตั้ง ได้แก่ โรงเรียนตั้งอยู่แหล่งที่มีความสะดวกในการเดินทางรับ - ส่ง และตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่มีกลิ่น ไม่มีเสียง หรือสิ่งที่เป็นอันตรายอยู่ข้างเคียง

บุญประคอง ไม้เขียว (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกโรงเรียนอนุบาลในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครของผู้ปกครอง ผลการวิจัย พบว่าในการเลือกโรงเรียนอนุบาล ผู้ปกครองพิจารณาเรื่องที่สำคัญดังนี้ คือ อาคารและห้องเรียนที่มั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย โรงเรียนเน้นการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ดีและโรงเรียนจัดอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและปลอดภัยจากสารเจือปนให้แก่เด็ก

เยาวนุช ทานาม (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน ผลวิจัยสรุปได้ว่าความต้องการของผู้ปกครองกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมทุกด้านอยู่

ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียนและด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองมีความต้องการระดับปานกลาง และผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ แต่ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกัน

กมลลา ลำพูน (2542 : 62 - 69) ได้ทำการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเด็กวัยก่อนอนุบาลเกี่ยวกับการจัดบริการดูแลเด็กวัยก่อนอนุบาลในโรงเรียนสาธิตของสถาบันราชภัฏ พบว่าการดูแลสุขภาพ โภชนาการ ความปลอดภัย ครูและพี่เลี้ยงเด็กแตกต่างกัน แต่ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

ลอว์เรนซ์ (Lawrencek.Frank, 1968 : 436) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเจริญงอกงามและการพัฒนามนุษย์ พบว่า การเล่นและการเรียนรู้ของเด็กนั้นมีสมรรถภาพในการใช้ประสาทสัมผัสอย่างมาก เขาจะเรียนรู้ได้มิใช่แค่การมองเห็น มิใช่แค่การได้ยินแต่จากการฟัง มิใช่แค่การสัมผัสแต่จากการได้รู้สึก และมีใช่แค่การยึดแต่จากการได้ถือ เด็กจะรู้สึกของสิ่งที่เข้าปากของเขา รู้กลิ่น ถ้าได้เข้าไปอยู่ด้วย เด็กๆ สามารถทำได้ ถ้าไม่ฝึกฝืนการ บาดเจ็บหรือถูกสกัดกั้นเด็กจะได้รับประสบการณ์หลากหลายอย่างจากการได้เล่นอย่างสม่ำเสมอ เพราะการเล่นเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้คุณประโยชน์อย่างมหาศาล และอย่างมั่นคงถาวรตลอดวงจรของชีวิตมนุษย์

เฟลด์แมน (Feldman, 1971 อ้างถึงใน ชลิตา แสงโสจรจสุช 2547 : 36) ได้ทำการสำรวจหลักสูตรโรงเรียนอนุบาลในซานดิเอโกแคลิฟอร์เนีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาล เขตซานดิเอโก รัฐแคลิฟอร์เนีย เพื่อให้ทราบว่าการเรียนการสอนที่ควรนำมาใช้ในโรงเรียนอนุบาลมีอะไรบ้าง และโรงเรียนควรจะมีส่วนร่วมอย่างไร ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียน 45 แห่งเป็นเจ้าของโรงเรียนเอง อีก 27 แห่งเป็นผู้บริหารที่ได้รับการว่าจ้างมา เด็กในโรงเรียนเป็นเด็กมาจากครอบครัวชั้นกลางประมาณ 4,000 คน มีครูทั้งหมดประมาณ 400 คน การสอนแต่ละวิชาใช้เวลาประมาณ 20 นาทีต่อกิจกรรม ทฤษฎีที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาอนุบาลคือ ทฤษฎีของโฟรเบล (Froebel) แมคมิลแลน (Mcmillan) มอนเตสซอรี (Montessori) และเปียร์เจต์ (Piaget) โดยมีเป้าหมายในการจัด คือ ต้องการให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างเต็มที่ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ

สติปัญญา และให้ข้อเสนอแนะว่าการใช้หลักสูตรโรงเรียนอนุบาลควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของเด็กในยุคปัจจุบัน

แคปแลน (Caplan, 1973 อ้างถึงใน ชลิตา แสงโสทรจสุข 2547 : 37) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อของเด็กเล็กถึง 2 เรื่องพบว่า ถ้าหากเด็กไม่ได้ทำกิจกรรมที่ต้องใช้กล้ามเนื้อ ตั้งแต่ในวัยเด็กตอนต้นแล้ว อาจส่งผลให้สมองไม่ได้รับการกระตุ้นให้ทำงานอย่างเต็มที่ การวิจัยของเขามุ่งศึกษาเรื่องการสอนให้เด็กรู้จักเรื่อง "ซ้าย" และ "ขวา" และเรื่องทิศทาง คือ บน ล่าง หลัง และอื่น ๆ ส่วนอีกเรื่องหนึ่งศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ต้องใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ผลจากการศึกษา เด็กได้ทำกิจกรรมการใช้กล้ามเนื้อใหญ่อยู่อย่างต่อเนื่อง จะพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อต่างๆ อย่างรวดเร็ว และยังพัฒนาด้านการเรียนรู้อย่างรวดเร็วด้วย

ปีเตอร์ (Peter, 1978 อ้างถึงใน ชลิตา แสงโสทรจสุข, 2547 : 37) ได้ศึกษาวิจัยถึงพัฒนาการของเด็กแรกเริ่มในประเทศเปรู ผลการวิจัยพบว่า การให้การศึกษาแก่เด็กเล็กไม่ค่อยได้ผลเต็มที่นัก เนื่องจากหลักสูตรไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลไว้ด้วย กลยุทธ์ที่ดีในการสอนเด็กก็คือ ต้องรู้ว่ธรรมชาติของเด็กวัยนี้ต้องการอะไร ประสบการณ์ที่ได้มาที่บ้านของแต่ละคนมีอะไรบ้าง การให้การศึกษาแก่เด็กจึงสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การ์ณิเยียร์ (Garcia, 1986 อ้างถึงใน ชลิตา แสงโสทรจสุข, 2547 : 37) ได้ศึกษาเพื่อเสนอความคิดเห็นในการวางแผนการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กอนุบาลเปอร์โตริกัน ผลของการวิจัยครั้งนี้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ คือ

1. ด้านหลักสูตร ควรสอนให้เด็กทราบถึงวัฒนธรรม และภูมิใจในการเป็นพลเมืองของประเทศตนเอง และควรจัดให้เด็กมีกิจกรรมและประสบการณ์
2. ด้านการเรียนการสอน ครูเป็นผู้แนะนำวิธีปฏิบัติในการเรียนและมีอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับความเข้าใจของเด็ก ครูควรเป็นผู้มีวุฒิทางการสอนอนุบาลโดยเฉพาะ
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ควรมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

บลูม (Bloom, 1964 อ้างถึงใน ชลิตา แสงโสทรจสุข, 2547 : 37) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางสติปัญญาและบุคลิกภาพของมนุษย์พบว่า ระยะ 4 ปีแรก สติปัญญาของเด็กได้รับการหล่อหลอมไปแล้วประมาณครึ่งหนึ่ง เมื่อเด็กอายุถึง 6 ปี พร้อมทั้งจะเข้าโรงเรียนได้ สติปัญญาก็จะได้รับการหล่อหลอมไปแล้วถึงร้อยละ 75 ถ้าจะนับแต่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเมื่อเด็กอายุได้ 4 ปี สติปัญญาของเด็กได้รับการพัฒนามากกว่าร้อยละ 30 ก่อนที่จะมีอายุ 6 ปี จึงเห็นได้ว่าในระยะ 6 ปีแรกของชีวิตเด็กนั้น มีความสำคัญต่อการพัฒนาสติปัญญาและบุคลิกภาพเป็นอย่างยิ่ง พ่อแม่ผู้ปกครองจึงควรเอาใจใส่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสามารถ ไม่ควรรอให้เข้าโรงเรียนเสียก่อนจึงเริ่มเรียน

แคลนตินิน แคมโบว์วอร์น ฮาเวิร์ด และลาโรเช่ (Clendenin Dhamborvorn, Howard and Laroque อ้างถึงใน นกเนตร ธรรมบวร, 2540 : 136) พบว่า ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญมากต่อการเรียนการสอนและการประเมินผลของเด็ก ถ้าผู้ปกครองเข้าใจรูปแบบและวิธีการประเมินผลที่โรงเรียนใช้ ผู้ปกครองจะมีความสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมความเข้าใจ และเผยแพร่ความรู้ให้ผู้ปกครองท่านอื่นๆ ทราบต่อไป

เฮนเดอร์สันและเบอร์ลลา (Henderson & Bella, อ้างถึงใน อภิญญา เวชยชัย, 2544 : 10) ที่ศึกษากลุ่มนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในโรงเรียน จำนวน 66 คน พบว่า การที่พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาของลูกที่โรงเรียน ได้ก่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษาของเด็กหลายประการ คือ

1. คะแนนของเด็กอยู่ในระดับสูง
2. เด็กสามารถทำการบ้านได้สำเร็จ และทำได้ด้วยตนเองดีขึ้น
3. เด็กไม่ประสบปัญหาในการลดชั้นหรือลดระดับการเรียน
4. เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน และมีพฤติกรรมเชิงบวกทั้งในกลุ่มเพื่อนฝูงและในกลุ่มครู

โรงเรียน

5. อัตราการเรียนจบสูง ไม่มีการสอบตกซ้ำชั้น
6. เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับสูง

โดยสรุป ในการศึกษาผลงานวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลศึกษา ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการเรียนการสอนแบบเตรียมความพร้อมในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาและให้ข้อเสนอแนะการใช้หลักสูตรโรงเรียนอนุบาลควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของเด็กในยุคปัจจุบัน และโรงเรียนควรเน้นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับโรงเรียน และให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเด็กให้เจริญเติบโตได้เหมาะสมกับวัย โดยจำต้องพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความต้องการของผู้ปกครอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยสถาบัน โดยศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือในระดับชั้นอนุบาล ตลอดจนข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 1 - 2 ของโรงเรียนคลองบางกระบือ ประจำปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 98 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยโรงเรียนคลองบางกระบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา แบบสอบถามดังกล่าว แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย 10 ข้อ ด้านอารมณ์ จิตใจ 10 ข้อ ด้านสังคม 10 ข้อ ด้านสติปัญญา 10 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สร้างขึ้นตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) (บุญธรรมกิจ ปรีดาบริสุทธิ์, 2537 : 161) มีทั้งหมด 40 ข้อ โดยกำหนดเป็นค่าระดับต้องการดังนี้

- 5 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความต้องการมาก
- 3 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความต้องการน้อย
- 1 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กปฐมวัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทาง ในการกำหนดกรอบโครงสร้างของแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิดเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ
3. สร้างแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามของ นางสาวลลิตา แสงใสจรจตุ มาปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการ แล้วนำฉบับร่างเสนอต่อกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ (แผน ข) เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม ตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง และเที่ยงตรงของเนื้อหาของแต่ละคำถาม
5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์
6. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุง แก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากร จำนวน 20 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach, 5 Alpha Coefficient. 1974 : 220) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.81
7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นไปใช้จริงกับประชากรในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบางกระบือ เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มประชากรซึ่งเป็นผู้ปกครองของนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 1 – 2 จำนวน 98 ฉบับ โดยกำหนดรับคืน ภายในเวลา 1 สัปดาห์
2. ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามด้วยตนเองและตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รวบรวมได้ 91 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.85

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้รับจากตอนที่ 1 โดยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ของคำตอบและหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลที่ได้รับจากตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ ในภาพรวมรายด้านและรายข้อ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีขอบเขตของคะแนนเพื่อใช้ในการแปลความหมายของเกณฑ์ค่าเฉลี่ยดังนี้ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542 : 204)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความต้องการมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความต้องการมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความต้องการปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความต้องการน้อยที่สุด

3. ข้อมูลที่ได้รับในตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กปฐมวัย วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอ ตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนประชากร
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
σ	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ ทั้ง 4 ด้าน คือ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนคลองบางกระบือเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และบุตรหลานเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลใด รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็น เพศ อายุ วุฒิการศึกษา บุตรเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลใด

ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	N	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	59	64.84
1.2 หญิง	32	35.16
รวม	91	100.00
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 35 ปี	52	57.14
2.2 35 ปีขึ้นไป	39	42.86
รวม	91	100.00
3. วุฒิการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	25	27.47
3.2 มัธยมศึกษา	64	70.33
3.3 ปริญญาตรี	2	2.20
รวม	91	100.00
4. บุตรหลานเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลใด		
4.1 ชั้นอนุบาลปีที่ 1	48	52.75
4.2 ชั้นอนุบาลปีที่ 2	43	47.25
รวม	91	100.00

จากตารางที่ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 59 คน คิดเป็นร้อยละ 64.84 และเป็นเพศหญิง 32 คน คิดเป็นร้อยละ 35.16 อายุต่ำกว่า 35 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 อายุ 35 ปีขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 วุฒิการศึกษาสูงสุดจบระดับมัธยมศึกษา จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 70.33 รองลงมาระดับประถมศึกษาจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 27.47 และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.20 มีบุตรหลานกำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาล 1 มากที่สุด จำนวน 48 คนคิดเป็นร้อยละ 52.75 นอกนั้นกำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาล 2 จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 47.25

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียน
คลองบางกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียน
คลองบางกระบือ โดยแบ่งออกเป็นรายด้าน ซึ่งประกอบด้วย พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการ
ด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา ดังตารางที่ 2-6

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองใน
ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน

การพัฒนาการ	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. พัฒนาการด้านร่างกาย	3.95	.81	มาก	3
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ	4.02	.84	มาก	2
3. พัฒนาการด้านสังคม	3.88	.86	มาก	4
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา	4.06	.89	มาก	1
รวม	3.98	.85	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ใน
ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 อยู่ในระดับมาก ถ้าแยกเป็นรายด้าน ด้านความต้องการ
ในพัฒนาการด้านสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านความ
ต้องการในพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 อยู่ในระดับมาก และด้าน
พัฒนาการด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการของผู้ปกครองจำแนกเป็น รายชื่อในการพัฒนาด้านร่างกาย

ระดับความต้องการของผู้ปกครองด้านร่างกาย	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. จัดกิจกรรมให้เด็กได้วิ่งเล่น ออกกำลังกาย ที่สนามกลางแจ้ง	3.57	.76	มาก	9
2. สามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย เช่น จับช้อนกิน ข้าว ยกแก้วน้ำดื่มเองได้	4.07	.80	มาก	3
3. เล่นกีฬา กิจกรรมเข้าจังหวะหรือเต้นประกอบเพลงได้	3.84	.82	มาก	8
4. สามารถใช้กล้ามเนื้อเล็ก (นิ้วมือ) ได้ดี เช่น ตัดกระดาษ หรือผูกเชือกทรงเท้าได้ด้วยตนเอง	3.93	.83	มาก	5
5. รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของร่างกายตนเอง ไม่ให้ถูกกระทบกระแทกหรือหกล้ม	4.18	.90	มาก	2
6. รู้จักเวลาพักผ่อนนอนหลับอย่างเพียงพอ	3.84	.87	มาก	8
7. สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายได้อย่างดี เช่น วิ่งแล้วหยุดเองได้โดยไม่หกล้ม	3.91	.78	มาก	6
8. จัดกิจกรรมให้เด็กเล่นปั้นดินน้ำมัน จิก ปะ ตัด ระบายสี	3.86	.77	มาก	7
9. ฝึกเด็กให้รู้จักดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย เช่น การล้างมือ บ้วนปาก แปรงฟัน	4.33	.76	มาก	1
10. จัดกิจกรรมให้เด็กวาดภาพ ชีตเขียนอิสระบนกระดาษเปล่า	3.95	.77	มาก	4
รวม	3.95	.81	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความต้องการของผู้ปกครองด้านร่างกาย ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 อยู่ในระดับมาก ถ้าแยกเป็นรายชื่อการฝึกเด็กให้รู้จักดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย เช่น การบ้วนปาก แปรงฟัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของร่างกายตนเองไม่ให้ถูกกระทบกระแทกหรือหกล้ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับมาก และในชื่อจัดกิจกรรมให้เด็ก วิ่งเล่น ออกกำลังกายที่สนามกลางแจ้งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.57 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของผู้ปกครองจำแนกเป็นรายข้อในการพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ

ระดับความต้องการของผู้ปกครองด้านอารมณ์ จิตใจ	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง เช่น ไม่ร้องไห้โวยหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล	3.88	1.03	มาก	9
2. มีสุขภาพจิตดีมีอารมณ์ แจ่มใส ร่าเริง	4.23	.83	มาก	3
3. ใช้คำพูดไพเราะต่อผู้อื่นและรู้จักใช้คำพูดได้เหมาะสมกับวัย	4.29	.81	มาก	1
4. สามารถเข้าใจบทบาทของตนเอง และกติกาในการเล่น	3.92	.83	มาก	7
5. มีความรู้สึกพอใจ ดีใจและเสียใจกับคำพูดของผู้อื่น	3.90	.83	มาก	8
6. มีความมั่นใจในตนเองสูง	3.99	.82	มาก	4
7. มีวินัยในตนเองและรู้จักรับผิดชอบ เช่น ทำการบ้านด้วยตนเองหรือ ทำงานตามที่ผู้ใหญ่มอบหมายให้ทำได้	4.26	.79	มาก	2
8. เล่านิทานสอนใจให้เด็กเห็นแบบอย่างพฤติกรรมที่ดี	3.93	.89	มาก	6
9. เมื่อเด็กกระทำความผิด ครูต้องลงโทษให้หลานจำเข้าทำงาน "รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี"	3.78	.83	มาก	10
10. เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมหรือวาทะที่ดี ครูจะให้แรงเสริม เช่น ปรบมือให้กล่าวคำชมเชย	3.97	.77	มาก	5
รวม	4.02	.84	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับความต้องการของผู้ปกครองด้านอารมณ์ จิตใจ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 อยู่ในระดับมาก ถ้าแยกเป็นรายข้อ ใช้คำพูดไพเราะต่อผู้อื่นและรู้จักใช้คำได้เหมาะสมกับวัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.29 อยู่ในระดับมาก รองลงมาข้อต้องการให้มีวินัยในตนเองและรู้จักรับผิดชอบ เช่น ทำการบ้านด้วยตนเองหรือทำงานตามที่ผู้ใหญ่มอบหมายให้ทำได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 อยู่ในระดับมาก และในข้อเมื่อเด็กกระทำความผิด ครูต้องลงโทษให้หลานจำเข้าทำงาน "รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี" มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.78 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของผู้ปกครองจำแนกเป็นรายชื่อในการพัฒนาการด้านสังคม

ระดับความต้องการของผู้ปกครองด้านสังคม	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. มีคุณธรรมจริยธรรม เช่นมีน้ำใจและรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น	4.04	.84	มาก	4
2. มีความสนใจบุคคลอื่น หรือซักถามเรื่องของคนอื่นสามารถปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น	3.90	.76	มาก	5
3. พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ทำความเคารพโดยไม่ต้องบอก	4.24	.85	มาก	1
4. มีความสนใจเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นทางสื่อ เช่น ข่าวทางทีวี วิทย์ หนังสือพิมพ์	3.56	.93	มาก	9
5. รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ หรือขอโทษเมื่อทำผิด	4.20	.76	มาก	2
6. ทำกิจกรรมและเล่นร่วมกับกลุ่มเพื่อน	3.89	.87	มาก	6
7. เล่นเป็นกลุ่มในเพศเดียวกันและรู้จักจับกลุ่มคุยกัน	3.68	.83	มาก	8
8. รู้จักเอาใจใส่กลุ่มเพื่อนๆ และผู้อื่นที่อยู่ใกล้ขีด	3.77	.84	มาก	7
9. รู้จักเลือกตุลละครหรือภาพยนตร์ที่ตนเองพอใจ	3.47	.96	มาก	10
10. มีความสนใจ รู้จักจดจำชื่อ ตำแหน่ง สถานที่ สถานที่ตั้งของสถานที่สำคัญๆ ได้	4.05	.92	มาก	3
รวม	3.88	.86	มาก	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับความต้องการของผู้ปกครองด้านสังคม ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก ถ้าแยกเป็นรายชื่อผู้ปกครองมีความต้องการเมื่อพบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ทำความเคารพโดยไม่ต้องบอกมี ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.24 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือรู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ หรือขอโทษเมื่อทำผิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับมาก และในข้อรู้จักเลือกตุลละครหรือภาพยนตร์ที่ตนเองพอใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.47 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของผู้ปกครองจำแนกเป็นรายข้อในการพัฒนาการด้านสติปัญญา

ระดับความต้องการของผู้ปกครองด้านสติปัญญา	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. สามารถจำแนกและจัดหมวดหมู่สิ่งของต่างๆ ตามลักษณะความเหมือน หรือความแตกต่างได้	3.98	.83	มาก	8
2. สามารถอ่านและเรียงลำดับพยัญชนะภาษาไทย	4.24	.95	มาก	1
3. สามารถอ่านและเรียงลำดับพยัญชนะภาษาอังกฤษ	4.01	1.19	มาก	6
4. สามารถนับ เรียงลำดับค่าตัวเลข	4.15	.95	มาก	4
5. สามารถบอกความแตกต่างของกลิน สี เสียง รส รูปร่าง	4.05	.85	มาก	5
6. สนทนาได้ตอบ และเล่าเป็นเรื่องราวลำดับเหตุการณ์ได้	3.99	.88	มาก	7
7. บอกชื่อ นามสกุล อายุตนเองได้	4.18	.86	มาก	3
8. รู้จักซักถามในสิ่งที่ตนเองสนใจ หรืออยากรู้อยากเห็นสิ่งที่อยู่รอบตัว	4.22	.76	มาก	2
9. สามารถเปิด ปิด เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ไม่เป็นอันตรายได้ เช่น พัดลม โทรทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์	3.91	.80	มาก	9
10. สร้างผลงานศิลปะตามความคิดเห็นของตนเองได้	3.88	.85	มาก	10
รวม	4.06	.89	มาก	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับความต้องการของผู้ปกครองด้านสติปัญญา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับมาก ถ้าแยกเป็นรายข้อผู้ปกครองมีความต้องการให้เด็กสามารถอ่านและเรียงพยัญชนะภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.24 อยู่ในระดับมาก รองลงมาขอรูจักซักถามในสิ่งที่ตนเองสนใจหรืออยากรู้อยากเห็นสิ่งที่อยู่รอบตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 อยู่ในระดับมาก และในข้อสร้างผลงานศิลปะตามความคิดเห็นของตนเองได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

จน
371.106
94697
2550

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็ก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนเพิ่มในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ

ตารางที่ 7 ความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนเน้นการพัฒนาเด็ก

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	จำนวน	ลำดับ
1. เน้นการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา	76	1
2. เน้นวิชาการเพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านออก เขียนได้ และคิดคำนวณได้	76	1
คล่อง		
3. เน้นการเตรียมความพร้อมควบคู่กับวิชาการ	40	2

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้โรงเรียนเน้นการพัฒนาเด็กในเรื่องเน้นการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และเน้นวิชาการเพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้และคิดคำนวณได้คล่อง รองลงมาเน้นการเตรียมความพร้อมควบคู่กับวิชาการ ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาทักษะเด็ก

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	จำนวน	ลำดับ
1. ทักษะการอ่านออกเขียนได้	84	1
2. ทักษะในการช่วยเหลือตนเอง	62	2
3. ทักษะการคิดคำนวณ	54	3

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้โรงเรียนพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้รองลงมาต้องการให้พัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง และทักษะการคิดคำนวณตามลำดับ

ตารางที่ 9 ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	จำนวน	ลำดับ
1. ภาคเรียนละ 2 ครั้ง	39	1
2. เดือนละ 2 ครั้ง	36	2
3. ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	30	3

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยภาคเรียนละ 2 ครั้ง รองลงมาเดือนละ 2 ครั้ง และภาคเรียนละ 1 ครั้ง ตามลำดับ

ตารางที่ 10 กิจกรรมที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	จำนวน	ลำดับ
1. ร่วมในการดูแลเด็กในการไปทัศนศึกษา	48	1
2. เป็นวิทยากรในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ระบายสี สอนดนตรี หรือประดิษฐ์สิ่งต่างๆ จากภูมิปัญญาชาวบ้าน	46	2
3. ร่วมสอนการออกกำลังกาย	35	3

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของโรงเรียนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กในการไปทัศนศึกษา รองลงมาต้องการเป็นวิทยากรในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ระบายสี สอนดนตรี หรือประดิษฐ์สิ่งต่างๆ จากภูมิปัญญาชาวบ้าน และร่วมสอนการออกกำลังกาย ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	จำนวน	ลำดับ
1. การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสมบูรณ์ดีแล้ว และมีความยินดีร่วมมือในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนทุกอย่าง	12	1
2. ต้องการให้เน้นพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ให้มากขึ้น รวมทั้งจัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ และควรสอบถามความสามารถของเด็กจากผู้ปกครองเพื่อตั้งความสามารถให้มีพัฒนาการได้สมบูรณ์	9	2
3. ต้องการให้ทางโรงเรียนเน้นการเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อให้เด็กมีพื้นฐานภาษาก่อนเข้าเรียนต่อในชั้น ป. 1	8	3
4. ต้องการให้ทางโรงเรียนกวดขันเรื่องมารยาทในการพูด อบรมให้เด็กรู้จักใช้เหตุผล รู้จักช่วยเหลือตนเองในการดำเนินชีวิต	7	4
5. ต้องการให้ทางโรงเรียนแจ้งผลความประพฤติของเด็กให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กขณะอยู่ที่บ้าน	6	5

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ปกครองได้เสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยว่าการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสมบูรณ์ดีแล้ว และมีความยินดีร่วมมือในการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียนทุกอย่าง รองลงมาต้องให้เน้นพัฒนาการทั้ง 4 ด้านให้มากขึ้น รวมทั้งจัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ และควรสอบถามความสามารถของเด็กจากผู้ปกครองเพื่อตั้งความสามารถของเด็กให้มีพัฒนาการได้สมบูรณ์ และต้องการให้ทางโรงเรียนเน้นการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อให้เด็กมีพื้นฐานภาษาก่อนเข้าเรียนต่อชั้น ป.1 และต้องการให้ทางโรงเรียนกวดขันเรื่องมารยาทในการพูด อบรมให้เด็กรู้จักใช้เหตุผล รู้จักช่วยเหลือตนเองในการดำเนินชีวิตประจำวัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียน
คลองบางกระบือ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียน
คลองบางกระบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความ
ต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยมีประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ปกครองของโรงเรียนคลองบาง
กระบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 98 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน คือตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบ
ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการของผู้ปกครองในการ
พัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด
เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กปฐมวัย และนำเสนอข้อมูลในรูป
ตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการศึกษา ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียน
คลองบางกระบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยมีรายละเอียดของผล
การศึกษาในแต่ละด้านดังนี้

1. ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนคลองบางกระบือส่วนมากผู้ปกครองคือ นิด้า อายุ
ต่ำกว่า 35 ปี วุฒิมัธยมศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับมัธยมศึกษา และบุตรหลานส่วนมากอยู่ในชั้นอนุบาล
ปีที่ 1

2. ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ
โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีความต้องการในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการ
ด้านสติปัญญาสูงกว่าทุกด้าน รองลงมาที่มีความต้องการด้านอารมณ์จิตใจ พัฒนาการด้านร่างกาย
และพัฒนาการด้านสังคม ตามลำดับเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการในเรื่องการฝึกเด็กให้รู้จักดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย เช่น การล้างมือ บ้วนปาก แปรงฟัน รองลงมาผู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของร่างกายตนเองไม่ให้ถูกกระทบกระแทกหรือหกล้ม และต้องการให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย เช่น จับช้อนกินข้าวได้ ยกแก้วน้ำดื่มเองได้ ตามลำดับ

2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการให้เด็กใช้คำพูดไพเราะต่อผู้อื่น และรู้จักใช้คำพูดได้เหมาะสมกับวัย มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาต้องการให้มีวินัยในตนเองและมีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์ แจ่มใส ร่าเริง ตามลำดับ

2.3 พัฒนาการด้านสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการเมื่อพบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ทำความเคารพโดยไม่ต้องบอกมีความต้องการมากที่สุด รองลงมาผู้จักระขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่หรือขอโทษเมื่อทำผิดและมีคุณธรรม จริยธรรม เช่น มีน้ำใจและผู้จักระช่วยเหลือผู้อื่น ตามลำดับ

2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้เด็กสามารถอ่านและเรียงลำดับพยัญชนะภาษาไทย มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาผู้จักระซักถามในสิ่งที่ตนเองสนใจหรืออยากรู้อยากเห็นสิ่งที่อยู่รอบตัว และบอกชื่อ นามสกุล อายุตนเองได้ ตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็ก โดยเน้นการพัฒนาเด็กในเรื่องการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เน้นวิชาการเพื่อให้ นักเรียนสามารถอ่านออก เขียนได้ และคิดคำนวณได้คล่อง เน้นการเตรียมความพร้อมควบคู่กับ วิชาการ ผู้ปกครองมีความต้องการให้โรงเรียนพัฒนาการเด็กมีทักษะการอ่านออกเขียนได้ ทักษะ การช่วยเหลือตนเอง ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยผู้ปกครองต้องการให้มีการประเมินภาค เรียนละ 2 ครั้ง กิจกรรมที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยคือ ต้องการมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กในการไปทัศนศึกษาส่วนข้อเสนอและเพิ่มเติมต่างๆ ผู้ปกครองมี ข้อเสนอแนะว่า การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสมบูรณ์ดีแล้ว และมีความยินดีร่วมมือในการ จัดกิจกรรมของทางโรงเรียนทุกอย่าง ต้องการให้เน้นพัฒนาการทั้ง 4 ด้านให้มากขึ้น รวมทั้งจัด กิจกรรมให้เด็กได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่และควรถามความสามารถของเด็กจากผู้ปกครอง เพื่อตั้งความสามารถของเด็กให้มีพัฒนาการได้สมบูรณ์

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่องความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงอภิปรายผลการวิจัยแยกเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านร่างกาย จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนฝึกเด็กให้รู้จักดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย เช่น การล้างมือ บ้วนปาก แปรงฟัน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการรักษาสุขภาพอนามัย สอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี และคณะ (2536 : 247) ได้กล่าวถึง หลักการในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย การรับประทานอาหารกลางวันเป็นการส่งเสริมพัฒนาการร่างกายเด็กไปพร้อม ๆ กับการฝึกสุขนิสัยในการกินให้แก่เด็ก โดยการจัดให้เด็กรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน ฝึกให้เด็กรู้จักล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร การแปรงฟันหลังรับประทานอาหาร การเตรียมสถานที่ และเครื่องใช้ และเก็บกวาดทำความสะอาดไปพร้อม ๆ กับการให้ความรู้ และสอดแทรกค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับอาหาร มารยาทในการรับประทานอาหาร และมีการประกอบอาหารโดยผู้มีความรู้ทางด้านโภชนาการให้แก่เด็กในศูนย์

2. ด้านอารมณ์ จิตใจ จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการในเรื่องการใช้คำพูดไพเราะต่อผู้อื่นและรู้จักใช้คำพูดได้เหมาะสมกับวัยอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้ปกครองซึ่งอาจหมายถึงพ่อ แม่ หรือบุคคลที่เลี้ยงดูแลเด็กอันเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับตัวเด็กมากที่สุดเล็งเห็นถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กว่ามีผลกระทบอย่างต่อเนื่องกับตัวเด็กเมื่อเด็กเติบโตขึ้น หากเด็กในวัยนี้ได้รับการอบรม ฝึกฝน และมีคนเอาใจใส่กล่อมเกลารวมทั้ง มีวินัยในตนเองรู้จักรับผิดชอบ และมีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง สอดคล้องกับ สุรางค์ โค้วตระกูล (2533 : 57 – 60) ได้กล่าวถึง พัฒนาการทางด้านอารมณ์ของเด็กวัยนี้ มักเป็นไปอย่างเปิดเผย การแสดงอารมณ์ของเด็กมักจะเกิดขึ้นอย่างปุบปับกะทันหัน และมักจะเปลี่ยนได้ง่าย อารมณ์ของเด็กวัยนี้โดยทั่วไป คือ ความกลัว ความวิตกกังวล ความโกรธ ความอิจฉา วิชา เด็กวัยนี้ยังไม่มีการควบคุมอารมณ์

3. ด้านสังคม จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการในเรื่อง เมื่อพบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ทำความเคารพโดยไม่ต้องบอกอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้ปกครองได้มองการณ์ไกลถึงอนาคตของเด็กว่าเมื่อโตขึ้นจะต้องใช้ชีวิตในสังคม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข พัฒนาการด้านสังคมนี้จะทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาความขัดแย้ง ความอึดอัด คัดค้านใจระหว่างตนเองกับพี่น้องกับเพื่อนๆ สอดคล้องกับ สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ (2535 : 11) ได้กล่าวว่า บุคคลต้องเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และในการ

ส่งเสริมพัฒนาการสังคมในเด็กปฐมวัยนั้น สามารถส่งเสริมโดยการเล่นเพราะเป็นวิธีที่เด็กจะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นและสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ เด็กเริ่มเรียนรู้กับผู้อื่นมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและเด็กจะพยายามทำตนเองให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้เมื่อเด็กอายุประมาณ 4 ขวบ ในประเด็นนี้เป็นสิ่งที่ทางโรงเรียนจะต้องเร่งดำเนินการให้เกิดความเข้าใจในกลุ่มผู้ปกครองดังกล่าวให้เห็นถึงความสำคัญของพัฒนาการด้านสังคมโดยเฉพาะการเล่นกับเพื่อนๆ การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ว่ามีความสำคัญมากเพราะเด็กกำลังอยู่ในวัยที่มีการพัฒนาการเร็วมาก เป็นสิ่งที่ พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียนจะต้องให้ความสำคัญด้วย

4. ด้านสติปัญญา จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการสามารถอ่านและเรียงลำดับพยัญชนะภาษาไทย อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์ (2529 : 214 – 215) กล่าวว่า ภาษามีความสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

4.1 เด็กสามารถใช้ภาษาเพื่อการติดต่อกับบุคคลอื่น เปิดโอกาสให้เกิดขบวนการทางสังคมประกิต (Socialization)

4.2 เด็กสามารถใช้ภาษาเป็นคำพูดที่เกิดขึ้นภายในรูปแบบของการคิด และในระบบของสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญต่อพัฒนาการทางภาษาในระดับต่อไป

4.3 ภาษาเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็ก ดังนั้นเด็กจึงต้องอาศัยการจัดกระทำกับวัตถุจริงๆ เพื่อแก้ปัญหาเด็กสามารถสร้างจินตนาการในสมองซึ่งก่อให้เกิดการทดลองขึ้นเด็กสามารถจินตนาการถึงวัตถุ แม้วัตถุนั้นจะอยู่นอกหรืออยู่ในอดีต เด็กสามารถทำการทดลองในสมองและจำได้เร็วกว่าการจัดกระทำกับวัตถุนั้นจริงๆ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 16 – 17) กล่าวถึง การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กก็คือ ให้เด็กทุกคนมีโอกาสได้ฝึกพูด ฟัง อ่าน ฝึกการเรียงลำดับเรื่องที่เล่า ฝึกความจำ ความเข้าใจ ตลอดจนความกล้าและความเชื่อมั่นในตนเอง

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็ก จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ และมีการประเมินพัฒนาการเด็กภาคเรียนละ 2 ครั้ง กิจกรรมที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมกับการเรียน คือ การร่วมดูแลเด็กในการไปทัศนศึกษา ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ปกครอง คือ การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสมบูรณ์คดีแล้วโดยผู้ปกครองมีความยินดีที่จะร่วมมือในการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียนทุกอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทนา ภาคบงกช (2521 : 4 – 5) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด สามารถที่จะตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กอันได้แก่ ความต้องการในการดำรงชีวิต ความต้องการด้านความรัก ความอบอุ่น นอกจากนี้เด็กยังได้รับ

อิทธิพลจากสภาพแวดล้อมภายในครอบครัว พัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กจะเป็นอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับกรอบมรดกเลี้ยงดูจากที่บ้านเป็นสำคัญ ดังนั้นการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการเลี้ยงดู และการให้ความรู้ แก่ผู้ปกครองจะช่วยพัฒนาเด็ก จะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวเด็กได้ ซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ รักรวิชัย (2527 : 6 = 7) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยเลี้ยงดูให้เติบโตขึ้นในสังคม โดยตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ อบรมระเบียบสังคมเบื้องต้น ได้แก่ การปลูกฝังคุณลักษณะและอุปนิสัยที่ดีความสนใจของการเรียน ตามสภาพแวดล้อมรอบตัวขึ้น จัดเตรียมหนังสือนิทาน อุปกรณ์การเรียน อุปกรณ์ระบายสี และนำเด็กไปทัศนศึกษาเมื่อมีโอกาส ส่งเสริมพัฒนาการสติปัญญาช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสูงขึ้น โดยกระตุ้นให้เด็กคิดฝึกแก้ปัญหา เพื่อให้ความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยสรุปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการของเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและปลูกฝังสุขนิสัยในการรักษาสุขภาพ อนามัยของตนเอง เช่น ฝึกให้เด็กแปรงฟันในเวลากลางวันหลังรับประทานอาหารเช้าและล้างมือก่อนรับประทานอาหารเช้า หรือหลังการออกจากห้องน้ำโดยทางโรงเรียนควรฝึกให้เด็กปฏิบัติจนเป็นนิสัย จัดให้เด็กได้เล่นออกกำลังกายกลางแจ้ง หรือออกกำลังกายตามจังหวะเพลงโดยพร้อมเพรียงกันเพื่อให้เด็กเกิดความสุขสนานและการทำงานร่วมกันได้

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ โรงเรียนควรจัดให้มีโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับมารยาท และวินัยในโรงเรียนเพื่อฝึกให้เด็กได้รู้จักใช้คำพูดที่เหมาะสมกับผู้อื่น ในโครงการงานควรสอดแทรกกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้ทำงานร่วมกัน เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและต่อผู้อื่น และรู้จักอดทน ในการรอคอยในการทำกิจกรรมร่วมกัน ครูควรจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย ทั้งกิจกรรมเดี่ยวและ กิจกรรมกลุ่มใหญ่ คอยกระตุ้นการเรียนรู้และส่งเสริมแรงโดยการให้กำลังใจ ให้คำชมเชย คอยสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมการทำงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจคุณธรรมและจริยธรรมของเด็ก

3. พัฒนาการด้านสังคม โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในทางส่งเสริมการเรียนรู้ โดยฝึกให้เด็กได้มีโอกาสแสดงออกอย่างเสรี แต่อยู่ในขอบเขตโดยมุ่งวินัยในตนเองเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กสะท้อนความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อการประพฤติปฏิบัติตน และการปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยที่ดี ให้เด็กได้สร้างกติกากลุ่มของตนเอง เช่น การเล่นเกมบลิ๊กร่วมกันเมื่อเล่นเสร็จแล้ว ควร

เก็บของเข้าที่ได้ รวมทั้งครูควรมีหน้าที่ส่งเสริมและปลูกฝังให้เด็กได้สามารถเล่น ทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักบุคคลและสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัว ทำงานหรือเล่นกับผู้อื่นได้ตามระดับขั้นพัฒนาการ เข้าใจผู้อื่น ยอมรับความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ให้ความร่วมมือ ยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมใกล้ตัว

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา โรงเรียนควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาการเปิดโอกาส ให้เด็กได้ใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในการใช้ภาษาเพื่อการแสวงหา ความรู้ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาทางภาษา ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ทักษะภาษาทั้งการ ฟัง อ่าน เขียน ไปพร้อมกัน โดยไม่แยกฝึกหรือสอนทีละทักษะ ให้เด็กได้มีโอกาสพูดแสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สึก เช่น การเล่า การบอก การอธิบายสนทนา โดยโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม อย่างหลากหลายเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กสำรวจ พูดคุย อภิปราย วาดภาพ เล่าเรื่องที่ตนสนใจและมีความหมายต่อตัวเด็ก เล่าข่าว หรือการเล่าเรื่องจากภาพ ครูควรสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็ก เพื่อประเมินพัฒนาการทางสติปัญญา ที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา

ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบความต้องการหรือความคิดเห็นของกลุ่มประชากร (ผู้ปกครอง) ตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไป เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างความต้องการหรือความคิดเห็น
2. ครูและผู้ปกครองบางคนควรทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกัน เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนเกี่ยวกับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละด้านว่าเป็นไปตามอายุหรือไม่ เช่น เด็กวัย 3 ขวบควรเขียนได้ 1 วินาที เป็นต้น
3. เมื่อผลการวิจัยมีความต้องการอย่างไรนำผลการวิจัยที่ได้มาปรับปรุงใช้ และพัฒนาว่าจะประสบผลสำเร็จตามที่ต้องการหรือไม่
4. ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการวิจัยแบบก่อนและหลังการวิจัย เพื่อสรุปผลหาความแตกต่างของความต้องการต่างกัน ระหว่างก่อนและหลังการวิจัย

การดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่
ให้ดีขึ้นและมีความสุขมากขึ้น โดยดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้
และรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารและประชาชน
เพื่อให้ทราบถึงความสำเร็จและปัญหาที่เกิดขึ้น
ในการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่
และนำผลการดำเนินงานไปปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2558). คู่มือการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2559). คู่มือการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2560). คู่มือการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2561). คู่มือการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2562). คู่มือการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

บรรณานุกรม

- กมลลา ลำพูน. (2542). ความต้องการของผู้ปกครองเด็กวัยก่อนอนุบาลเกี่ยวกับการจัดบริการ
ดูแล. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. (2521). "มองการศึกษา" เส้นทางที่เท่าเทียมกันของคนไทย. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2546). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2535). การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- _____. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวาน
กราฟฟิค จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมิน
ภายนอก, รายงานการปฏิรูปการศึกษาไทย. (15 มกราคม 2543).
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัทพริก
หวานกราฟฟิค จำกัด.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงาน. (2549).
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554). กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์พัฒนาหลักสูตร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2543). หนังสือการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามแนว
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาการเรียนรู้และ
เครือข่ายการศึกษาและวัฒนธรรม.
- _____. (2543). การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษา
สำหรับเด็กปฐมวัย.
- _____. (2546). คู่มือประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน. [ออนไลน์]. อ้างอิงได้จาก : <http://www.thaikids.com>.
- คลองบางกระบือ, โรงเรียน. (2549). แผนพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนคลองบางกระบือ.
สมุทรปราการ : โรงเรียนคลองบางกระบือ.

- จันทวรรณ เทวรักษ์. (2536). รายงานการวิจัยเรื่องอิทธิพลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ และเกมทางการศึกษาในวัย 4 - 5 ขวบ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา. นครปฐม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จันทนา เตรียมดำรง. (2523). ความคิดเห็นของบิดามารดาและผู้ปกครอง เด็กอนุบาล โรงเรียนอนุบาลสามเสนที่มีต่อการจัดและดำเนินการศึกษาในระดับอนุบาล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทนา ภาคบงกช. (2531). การเล่นสรรค์สร้าง. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชลิตา แสงใสจรจุช. (2547). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ของโรงเรียนเสริมปัญญาอนุบาล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. (2529). การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิสนา แชนมณี และคณะ. (2535). หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิธีไทย. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่งานวิจัย ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____ หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยวิธีชีวิตไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- นภาพรรณ อุณาภูล. (2540). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นภาพร ธรรมบวร. (2540). การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทิยา น้อยจันทร์. (2548). การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : นิตินัย.
- บุญประคอง ไม้เขียว. (2543). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกโรงเรียนอนุบาลในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครของผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประคอง กรรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์. (2527). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพรววิทยา.

- พรณี ชูทัย เจนจิต. (2538). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : คอมแพคท์พริ้นท์.
- พัชรี สอนแก้ว. (2536). **การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์ดวงกลม.
- พัฒนา ชัชพงษ์. (2530). **การจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ในเอกสารบรรยาย ชุดที่ 8 แผนการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2532). "การพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัย." **เอกสารประกอบการบรรยาย ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- _____. (2549). **การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย**. = Provision of Experiences for Preschool Children หน่วยที่ 12 – 15 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เยาวนุช ทานาม. (2545). **การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนสอนภาษาจีน**. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เยาวภา เตชะคุปต์. (2530). **เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ราศี ทองสวัสดิ์. (2533). **แนวการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษา : ผูกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541 : คำนำ). **ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด ฉบับพ่อแม่**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วราภรณ์ รักวิจัย. (2527). **การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2529). **การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัฒนา พัชราวนิช. (2543). **จิตวิทยาพัฒนาการ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- วิจิตร บุญยะไนตระ. (2527). **การเจริญเติบโตของเด็ก**. กรุงเทพฯ : กรุงเทพการพิมพ์.
- วิชาการ, กรม. (2539). **แนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- ศรีประภา ชัยสินธพ. (2546). **อารมณ์และความต้องการของเด็ก**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2540). **หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ : หลักสูตรครูสภาลาดพร้าว.

- _____. (2540). **คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 - 6 ปี)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สายชล หมวกเหล็ก. (2542). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2533). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพรววิทยา.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). **ปฐมวัยการศึกษา : หลักสูตรแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- Bloom, Benjamin S.ed.(1956).*Taxanomy of Education al Objective, Handbook I : Congnaitive Domain*. New York: David Mckay.
- Caplan, Frank and Therasa Caplan,(1973).*The Power of Play*. Garden City,N.Y.,Anchor Press.
- Clandinin Dhamborvorn, Howard.(1970). *Administration Behavior in Education*. New York: harper and Row.
- Ffeldman, M.P. (1971). *Psychology in the Industrial Environment*. London: Bitten Worth and Co., (Publishers) Ltd.
- Garcia,C.R. (1985,June). Theoretical Background to a Curriculm Design for Puerto Rican Kindergarten Students, *Dissertatio Abstracts International*. 49 : 3593 – A
- Hurlock, Elizabeth. *Child Development*. New York: McGraw – Hill Book Company, 1959.
- Henderson, D.B. (1970). A Functional Orquanization of College Student Personnel services, *NASPA JOURNAL*. 8 : 35 - 37.
- Frank, Lawrencek. (1968, March). Play Is Valid, *Childhood Education*. 4 : 433 - 440.
- McGraw, Myrtle Berton. (1959). *The Neuromuscular Maturation of the Human Infant*. New York: Columbia University Press.
- Graham Peter J. and Patella Nut tall Anson. (1978, July). *Why Make Teacher' work More Visible to Parents, Young Children*. : 85.
- Piaget, J. (1962). *Play Dreams and Imitation in Children*. New York : W.W. North & Company Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

ที่ ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการมุกดา บำรุงศักดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวจินดา แจ็งสว่าง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง "การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2"

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการ
สร้างเครื่องมือวิจัยในเรื่องดังกล่าวของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯใคร่ขอเรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ที่ ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการอารัญ สุตวิสัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวจินดา แจ้งสว่าง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง "การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2"

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยในเรื่องดังกล่าวของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ที่ ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการไพรวัง จงรักดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวจินดา แจ็งสว่าง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง "การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2"

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยในเรื่องดังกล่าวของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ภาคผนวก ข

แบบ

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

แบบสอบถามเพื่องานวิจัย

เรื่อง

ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบาง
กระบือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีความประสงค์ที่จะศึกษาเรื่อง "การศึกษาความต้องการของ
ผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ" เพื่อให้ทราบข้อมูลใน 4 ด้าน ดังนี้
คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา
 2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน
 - ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียน
คลองบางกระบือ
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง
 3. กรุณาอ่านแบบสอบถามโดยละเอียด และตอบคำถามตามสภาพที่เป็นจริงให้สมบูรณ์
ทุกข้อ
- ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

(นางสาวจินดา แจ่มสว่าง)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

แบบสอบถาม เรื่อง
การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
ของโรงเรียนคลองบางกระบือ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

คำอธิบาย โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างเกี่ยวกับตัว
ท่านและบุตรหลานของท่านตามความเป็นจริง

1. เพศของท่าน
 - ชาย
 - หญิง
2. อายุของท่าน
 - ต่ำกว่า 35 ปี
 - 35 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษา
 - ประถมศึกษา
 - มัธยมศึกษา
 - ปริญญาตรี
4. บุตรหลานของท่านเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลใด
 - ชั้นอนุบาลปีที่ 1
 - ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของ
โรงเรียนคลองบางกระบือ

คำอธิบาย ข้อความต่อไปนี้เป็นความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยใน
โรงเรียนคลองบางกระบือ ใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย
2. ด้านอารมณ์ จิตใจ
3. ด้านสังคม
4. ด้านสติปัญญา

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นว่า ท่านต้องการในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โดยทำ

เครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงกับความต้องการของท่าน

- 5 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความต้องการมาก
- 3 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความต้องการน้อย
- 1 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

ข้อที่	ความต้องการของผู้ปกครอง	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	จัดกิจกรรมให้เด็กได้วิ่งเล่น ออกกำลังกายที่สนามกลางแจ้ง					
2.	สามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย เช่น จับช้อนกินข้าว ยกแก้วน้ำดื่มเองได้					
3.	เล่นกีฬา กิจกรรมเข้าจังหวะหรือเต้นประกอบเพลงได้					
4.	สามารถใช้กล้ามเนื้อเล็ก (นิ้วมือ) ได้ดี เช่น ตัดกระดาษ หรือผูกเชือกทรงเท้าได้ด้วยตนเอง					
5.	รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของร่างกายตนเองไม่ให้ถูกกระทบกระแทกหรือหกล้ม					
6.	รู้จักเวลาพักผ่อนนอนหลับอย่างเพียงพอ					
7.	สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายได้อย่างดี เช่น วิ่งแล้วหยุดเองได้โดยไม่หกล้ม					
8.	จัดกิจกรรมให้เด็กเล่นปั้นดินน้ำมัน จิกปะ ตัดระบายสี					
9.	ฝึกเด็กให้รู้จักดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย เช่น การล้างมือ บ้วนปาก แปรงฟัน					
10.	จัดกิจกรรมให้เด็กวาดภาพ ขีดเขียนอิสระบนกระดาษเปล่า					

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

ข้อที่	ความต้องการของผู้ปกครอง	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง เช่น ไม่ร้องไห้โวยวายหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล					
2.	มีสุขภาพจิตดีมีอารมณ์ แจ่มใส ร่าเริง					
3.	ใช้คำพูดไพเราะต่อผู้อื่นและรู้จักใช้คำพูดได้เหมาะสมกับวัย					
4.	สามารถเข้าใจบทบาทของตนเอง และกติกาในการเล่น					
5.	มีความรู้สึกพอใจ ดีใจและเสียใจกับคำพูดของผู้อื่น					
6.	มีความมั่นใจในตนเองสูง					
7.	มีวินัยในตนเองและรู้จักรับผิดชอบ เช่น ทำการบ้านด้วยตนเองหรือทำงานตามที่ผู้ใหญ่มอบหมายให้ทำได้					
8.	เล่านิทานสอนใจให้เด็กเห็นแบบอย่างพฤติกรรมที่ดี					
9.	เมื่อเด็กกระทำความผิด ครูต้องลงโทษให้หลานจำเข้าทำนองว่า "รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี"					
10.	เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมหรือวาจาที่ดี ครูจะให้รางวัลเสริม เช่น ประทับมือให้กล่าวคำชมเชย					

3. พัฒนาการด้านสังคม

ข้อที่	ความต้องการของผู้ปกครอง	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	มีคุณธรรมจริยธรรม เช่น มีน้ำใจและรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น					
2.	มีความสนใจบุคคลอื่น หรือซักถามเรื่องของคนอื่น สามารถปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น					
3.	พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ทำความเคารพโดยไม่ต้องบอก					
4.	มีความสนใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทางสื่อ เช่น ข่าวทางทีวี วิทยุ หนังสือพิมพ์					
5.	รู้จักขอบคุณเมื่อรับของขวัญจากผู้ใหญ่ หรือขอโทษเมื่อทำผิด					
6.	ทำกิจกรรมและเล่นร่วมกับกลุ่มเพื่อน					
7.	เล่นเป็นกลุ่มในเพศเดียวกันและรู้จักจับกลุ่มคุยกัน					
8.	รู้จักเอาใจใส่กลุ่มเพื่อน ๆ และผู้ที่อยู่ใกล้ชิด					
9.	รู้จักเลือกตุ๊กตาหรือภาพยนตร์ที่ตนเองพอใจ					
10.	มีความสนใจ รู้จักจดจำชื่อ ตำแหน่ง สถานที่ สถานที่ตั้งของสถานที่สำคัญ ๆ ได้					

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา

ข้อที่	ความต้องการของผู้ปกครอง	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	สามารถจำแนกและจัดหมวดหมู่สิ่งของต่าง ๆ ตามลักษณะความเหมือน หรือความแตกต่างได้					
2.	สามารถอ่านและเรียงลำดับพยัญชนะภาษาไทย					
3.	สามารถอ่านและเรียงลำดับพยัญชนะภาษาอังกฤษ					
4.	สามารถนับ เรียงลำดับค่าตัวเลข					
5.	สามารถบอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง					
6.	สนทนาโต้ตอบ และเล่าเป็นเรื่องราวลำดับเหตุการณ์ได้					
7.	บอกชื่อ นามสกุล อายุตนเองได้					
8.	รู้จักซักถามในสิ่งที่ตนเองสนใจ หรืออยากรู้อยากเห็น สิ่งที่อยู่รอบตัว					
9.	สามารถเปิด ปิด เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ไม่เป็นอันตรายได้ เช่น พัดลม โทรทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์					
10.	สร้างผลงานศิลปะตามความคิดเห็นของตนเองได้					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กปฐมวัย

1. ท่านต้องการให้โรงเรียนเน้นการพัฒนาเด็กในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - เน้นการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
 - เน้นการเตรียมความพร้อมควบคู่กับวิชาการ
 - เน้นวิชาการเพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านออก เขียนได้ และการคิดคำนวณได้คล่อง
2. ท่านต้องการให้โรงเรียนพัฒนาทักษะเด็กในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ทักษะการอ่านออกเขียนได้
 - ทักษะการคิดคำนวณ
 - ทักษะในการช่วยเหลือตนเอง
3. ท่านต้องการให้โรงเรียนรายงานการประเมินพัฒนาการของนักเรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ต่อผู้ปกครองบ่อยครั้งเพียงใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - เดือนละ 2 ครั้ง
 - ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
 - ภาคเรียนละ 2 ครั้ง
4. ผู้ปกครองต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยกับโรงเรียนในด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ร่วมสอนการออกกำลังกาย
 - เป็นวิทยากรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ระบายสี สอนดนตรี หรือประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ จากภูมิปัญญาชาวบ้าน
 - ร่วมในการดูแลเด็กในการไปทัศนศึกษา
5. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ภาคผนวก ค
หนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

1 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบางกระบือ

ด้วยนางสาวจินดา แจ่มสว่าง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง "การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองบางกระบือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2"

ซึ่งในการวิจัยในเรื่องดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นจะต้องทำการเก็บข้อมูลการวิจัยในโรงเรียน
ของท่าน เพื่อให้การวิจัยได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง อันจะนำไปเป็นประโยชน์ในการวิจัยและ
โรงเรียนคลองบางกระบือต่อไป ดังนั้น จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้ทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ (แผน ข)

ชื่อ - สกุล	นางสาวจินดา แจ่มสว่าง
วัน เดือน ปีเกิด	8 พฤษภาคม 2518
สถานที่เกิด	อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	44/1 หมู่ 21 ต.บางพลีใหญ่ อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2541	ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ) วิชาเอกบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยศรีปทุม (วิทยาเขตชลบุรี)
พ.ศ. 2545	ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (ป.บัณฑิต) สถาบันราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2550	ประกาศนียบัตรบัณฑิตการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนคลองบางกระบือ อ. บางพลี – ตำบล 43 หมู่ 19 ต.บางพลีใหญ่ อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูผู้สอน